HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a treia)

11 iulie 2014*

„Ajutoare de stat — Serviciu public de radiodifuziune — Ajutor pe care Spania intenționează să îl acorde în favoarea RTVE — Modificarea sistemului de finanțare — Înlocuirea veniturilor din publicitate cu noi impozite aplicate operatorilor de televiziune și de telecomunicații — Decizie prin care ajutorul este declarat compatibil cu piața internă — Măsură fiscală care constituie modul de finanțare a ajutorului — Existența unei legături de alocare obligatorii între impozit și ajutor — Impactul direct al veniturilor din impozite asupra cuantumului ajutorului — Proporționalitate”

În cauza T-533/10,

DTS Distribuidora de Televisión Digital, SA, cu sediul în Tres Cantos (Spania), reprezentată de H. Brokelmann și de M. Ganino, avocați,

reclamantă,

susținută de

Telefónica de España, SA, cu sediul în Madrid (Spania),

Telefónica Móviles España, SA, cu sediul în Madrid,

reprezentate de F. González Díaz și de F. Salerno, avocați,

intervenientе,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de G. Valero Jordana și de C. Urraca Caviedes, în calitate de agenți,

pârâtă,

susținută de

Regatul Spaniei, reprezentat inițial de J. Rodríguez Cárcamo și de M. Muñoz Pérez, în continuare de M. Muñoz Pérez, ulterior de S. Centeno Huerta și de N. Díaz Abad, ulterior de N. Díaz Abad și în final de M. Sampol Pucurull, abogados del Estado,

și de

* Limba de procedură: spaniola.

Corporación de Radio y Televisión Española, SA (RTVE), cu sediul în Madrid, reprezentată de A. Martínez Sánchez și de J. Rodríguez Ordóñez, avocați,

interveniente,

având ca obiect o cerere de anulare a Deciziei 2011/1/UE a Comisiei din 20 iulie 2010 privind schema de ajutoare de stat C 38/09 (ex NN 58/09) pe care Spania intenționează să o pună în aplicare pentru Corporación de Radio y Televisión Española (RTVE) (JO 2011, L 1, p 9),

TRIBUNALUL (Camera a treia),

compus din domnul O. Czúcz (raportor), președinte, doamna I. Labucka și domnul D. Gratsias, judecători,

grefier: doamna T. Weiler, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 15 octombrie 2013,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin intermediul prezentei acțiuni, reclamanta, DTS Distribuidora de Televisión Digital, SA, solicită anularea Deciziei 2011/1/UE a Comisiei din 20 iulie 2010 privind schema de ajutoare de stat C 38/09 (ex NN 58/09) pe care Spania intenționează să o pună în aplicare pentru Corporación de Radio y Televisión Española (RTVE) (JO 2011, L 1, p. 9, denumită în continuare „decizia atacată”). În această decizie, Comisia a constatat că sistemul de finanțare a Corporación de Radio y Televisión Española, SA (RTVE), modificat de Regatul Spaniei prin Legea nr. 8/2009 din 28 august 2009 privind finanțarea RTVE (Ley 8/2009, de 28 de agosto, de financiación de la Corporación de Radio y Televisión Española, BOE nr. 210 din 31 august 2009, p. 74003, denumită în continuare „Legea nr. 8/2009”), de modificare a Legii nr. 17/2006 din 5 iunie 2006 privind serviciile publice de radio și televiziune (Ley 17/2006, de 5 de junio, de la radio y la televisión de titularidad estatal, BOE nr. 134 din 6 iunie 2006, p. 21270, denumită în continuare „Legea nr. 17/2006”), era compatibil cu piața internă în temeiul articolului 106 alineatul (2) TFUE.

Istoricul cauzei și decizia atacată

2 Reclamanta este o societate specializată în gestionarea și în exploatarea pe piața spaniolă a unei platforme cu plată de televiziune digitală prin satelit (Digital +), precum și în dezvoltarea de canale tematice.

3 RTVE est organismul public spaniol de radio și televiziune, care a fost învestit cu o misiune de serviciu public în aceste domenii prin Legea nr. 17/2006.

4 Legea nr. 17/2006 prevedea o schemă de finanțare mixtă a RTVE. În temeiul acestei legi, pe de o parte, RTVE dispunea de veniturile provenite din activitățile sale comerciale, în special din vânzarea de spații publicitare. Pe de altă parte, RTVE primea o compensație de la statul spaniol pentru îndeplinirea misiunii de serviciu public. Această schemă de finanțare (denumită în continuare „schema existentă de finanțare a RTVE”) a fost aprobată de Comisia Comunităților Europene prin Decizia C(2005) 1163 final din 20 aprilie 2005 privind un ajutor de stat în favoarea RTVE (E 8/05) (rezumat în JO 2006, C 239, p. 17) și prin Decizia C(2007) 641 final din 7 martie 2007 privind finanțarea măsurilor de reducere a personalului la RTVE (NN 8/07) (rezumat în JO 2007, C 109, p. 2).

5 La 22 iunie 2009, Comisia a fost sesizată cu o plângere referitoare la proiectul de lege care s-a finalizat prin Legea nr. 8/2009. La 5 august 2009, Comisia a solicitat Regatului Spaniei să îi furnizeze informații cu privire la acest proiect de lege.

6 Legea nr. 8/2009, care a intrat în vigoare la 1 septembrie 2009, a modificat schema existentă de finanțare a RTVE.

7 Mai întâi, Legea nr. 8/2009 a prevăzut că, începând cu sfârșitul anului 2009, publicitatea, programele de teleshopping, sponsorizarea și serviciile cu plată nu mai constituiau surse de finanțare pentru RTVE. Veniturile comerciale de care RTVE continua să dispună după această dată erau numai cele provenite din prestarea de servicii către terți și din vânzarea producțiilor proprii [articolul 2 alineatul 1 litera e) din Legea nr. 8/2009]. Aceste venituri erau limitate la o sumă de aproximativ 25 de milioane de euro [a se vedea considerentul (9) al deciziei atacate].

8 În continuare, pentru a compensa pierderea altor venituri comerciale, Legea nr. 8/2009 a introdus sau a modificat, la articolul 2 alineatul 1 literele b)-d), următoarele trei măsuri fiscale:

— un nou impozit de 3 % din veniturile televiziunilor cu recepție liberă și de 1,5 % din veniturile televiziunilor cu plată din Spania, aceste contribuții neputând depăși 15 % (pentru televiziunile cu recepție liberă) și 20 % (pentru televiziunile cu plată) din sprijinul anual total pentru RTVE, veniturile din impozite care depășesc aceste procentaje fiind transferate la bugetul general al statului spaniol [articolul 2 alineatul 1 litera d) și articolul 6 din Legea nr. 8/2009];

— un nou impozit de 0,9 % din veniturile brute de operare (cu excepția celor obținute pe piața angro de referință) ale operatorilor de servicii de telecomunicații din Spania, înregistrați în registrul operatorilor deschis de autoritatea de reglementare în domeniul telecomunicațiilor, pentru oricare dintre următoarele servicii: telefonie fixă, telefonie mobilă și furnizarea accesului la internet, operatorii având obligația de a plăti impozitul dacă operează la nivel național sau în cel puțin două comunități autonome și dacă furnizează servicii audiovizuale sau un alt tip de servicii care includ publicitatea; această contribuție nu poate depăși 25 % din sprijinul anual total acordat RTVE, orice venituri din impozite care depășesc acest procentaj fiind transferate la bugetul general al statului spaniol [articolul 2 alineatul 1 litera c) și articolul 5 din Legea nr. 8/2009];

— o cotă de 80 %, până la o valoare maximă de 330 de milioane de euro, din taxa existentă pentru utilizarea spectrului radio, restul fiind alocat la bugetul general, acest procentaj putând fi modificat în conformitate cu legile privind bugetul general al statului spaniol [articolul 2 alineatul 1 litera b) și articolul 4 din Legea nr. 8/2009].

9 Pe de altă parte, a fost menținută compensația pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public, prevăzută de Legea nr. 17/2006 [articolul 2 alineatul 1 litera a) din Legea nr. 8/2009]. Astfel, în cazul în care sursele de finanțare sus-menționate [și alte câteva surse fără importanță deosebită, prevăzute la articolul 2 alineatul 1 literele f)-i) din Legea nr. 8/2009] nu erau suficiente pentru acoperirea tuturor costurilor RTVE prevăzute pentru îndeplinirea obligațiilor sale de serviciu public, în temeiul articolului 2 alineatul 2 din Legea nr. 8/2009 și al articolului 33 din Legea nr. 17/2006, statul spaniol avea obligația de a acoperi această diferență. Prin urmare, schema de finanțare mixtă a RTVE s-a transformat într-o schemă de finanțare aproape exclusiv publică (denumită în continuare „schema de finanțare aproape exclusiv publică”).

10 În sfârșit, articolul 3 alineatul 2 din Legea nr. 8/2009 a prevăzut un plafon pentru veniturile RTVE. Pentru anii 2010 și 2011, veniturile totale respective nu puteau depăși valoarea de 1 200 de milioane de euro pe an, ceea ce corespundea în egală măsură plafonului cheltuielilor RTVE pentru fiecare exercițiu financiar. Pentru perioada 2012-2014, creșterea maximă a acestei valori a fost stabilită la 1 %, iar pentru anii următori creșterea a fost determinată în funcție de evoluția anuală a indicelui anual al prețurilor de consum.

11 Legea nr. 8/2009 a modificat și definiția misiunii de serviciu public de radiodifuziune cu care RTVE era învestită. În special, legea a stabilit obligații suplimentare în sarcina RTVE privind programele pentru copii. Pe de altă parte, legea a prevăzut limite pentru achiziționarea unor drepturi de difuzare a unor evenimente sportive, precum și pentru difuzarea de filme realizate de marii producători internaționali la ore de maximă audiență.

12 La 2 decembrie 2009, Comisia a notificat Regatului Spaniei decizia de deschidere a procedurii prevăzute la articolul 108 TFUE privind modificarea schemei de finanțare a RTVE (denumită în continuare „decizia de deschidere a procedurii oficiale de investigare”) (rezumat în JO 2010, C 8, p. 31). Comisia a invitat părțile interesate să își prezinte observațiile referitoare la măsura în discuție.

13 La 18 martie 2010, Comisia a inițiat procedura prevăzută de articolul 258 TFUE de constatare a neîndeplinirii obligațiilor de către un stat membru, considerând că impozitul asupra comunicațiilor electronice era contrar articolului 12 din Directiva 2002/20/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind autorizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice (Directiva privind autorizarea) (JO L 108, p. 21, Ediție specială, 13/vol. 35, p. 183). La 30 septembrie 2010, în avizul motivat, Comisia a solicitat Regatului Spaniei să elimine impozitul respectiv din cauza incompatibilității acestuia cu directiva menționată.

14 La 20 iulie 2010, Comisia a adoptat decizia atacată, în care a declarat că modificarea schemei de finanțare a RTVE, prevăzută de Legea nr. 8/2009, era compatibilă cu piața internă în temeiul articolului 106 alineatul (2) TFUE. Comisia s-a întemeiat în special pe constatarea că cele trei măsuri fiscale introduse sau modificate prin Legea nr. 8/2009 nu făceau parte integrantă din noile elemente de ajutor prevăzute de această lege și că o eventuală incompatibilitate acestor măsuri fiscale cu Directiva privind autorizarea nu aducea atingere examinării compatibilității acesteia cu piața internă. Pe de altă parte, Comisia a considerat că regimul financiar modificat al RTVE se conforma articolului 106 alineatul (2) TFUE, deoarece era proporțional.

Procedura în fața Tribunalului

15 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 24 noiembrie 2010, reclamanta a introdus prezenta acțiune.

16 Prin două înscrisuri separate depuse la grefa Tribunalului în aceeași zi, reclamanta a solicitat, pe de o parte, suspendarea executării deciziei atacate în temeiul articolului 278 TFUE și, pe de altă parte, judecarea potrivit procedurii accelerate, în temeiul articolului 76a din Regulamentul de procedură al Tribunalului.

17 Cererea de judecare potrivit procedurii accelerate a fost respinsă prin Decizia Tribunalului din 18 ianuarie 2011.

18 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 15 februarie 2011, Regatul Spaniei a formulat o cerere de intervenție în prezenta procedură în susținerea Comisiei.

19 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 16 februarie 2011, RTVE a solicitat să intervină în prezenta procedură în susținerea Comisiei.

20 Prin Ordonanțele din 21 și din 23 martie 2011, au fost admise cererile de intervenție în susținerea concluziilor Comisiei formulate de Regatul Spaniei și, respectiv, de RTVE.

21 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 22 martie 2011, Telefónica de España, SA și Telefónica Móviles España, SA au solicitat să intervină în prezenta procedură în susținerea reclamantei.

22 Prin Ordonanța din 28 iunie 2011, au fost admise cererile de intervenție în susținerea concluziilor reclamantei formulate de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España.

23 Prin Ordonanța președintelui Tribunalului din 9 iunie 2011, a fost respinsă cererea de măsuri provizorii, urmând ca cererea privind cheltuielile de judecată efectuate în această procedură să se soluționeze odată cu fondul.

24 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a treia) a decis deschiderea procedurii orale. Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 15 octombrie 2013.

25 Reclamanta solicită Tribunalului:

— anularea deciziei atacate;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată efectuate în prezenta procedură;

— obligarea RTVE la plata cheltuielilor de judecată;

— obligarea Regatului Spaniei la plata cheltuielilor de judecată.

26 Telefónica de España și Telefónica Móviles España solicită Tribunalului:

— admiterea concluziilor reclamantei și, în consecință, anularea deciziei atacate;

— în orice caz, obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

27 Comisia solicită Tribunalului:

— declararea acțiunii ca fiind în parte inadmisibilă;

— în orice caz, respingerea acțiunii ca nefondată;

— obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată;

— obligarea Telefónica de España și a Telefónica Móviles España la plata cheltuielilor de judecată.

28 Regatul Spaniei și RTVE solicită Tribunalului:

— declararea acțiunii ca fiind în parte inadmisibilă;

— în orice caz, respingerea acțiunii;

— în orice caz, obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

29 Acțiunea cuprinde trei motive, întemeiate, în primul rând, pe o eroare privind noțiunea de ajutor, în al doilea rând, pe o încălcare a articolului 106 alineatul (2) TFUE și, în al treilea rând, pe o încălcare a articolelor 49 TFUE și 63 TFUE.

1. *Cu privire la admisibilitatea acțiunii*

30 Regatul Spaniei susține că acțiunea este inadmisibilă întrucât reclamanta nu are calitate procesuală activă. Acțiunea formulată de aceasta ar privi temeinicia deciziei atacate. Prin urmare, reclamanta ar trebui să fie vizată individual de decizia atacată. Or, poziția sa pe piață nu ar fi afectată substanțial prin Legea nr. 8/2009.

31 Pe de altă parte, Comisia, susținută de Regatul Spaniei și de RTVE, susține că acțiunea este în parte inadmisibilă. Reclamanta ar dispune doar de un interes de a exercita acțiunea aferent cererii de anulare în ceea ce privește elementele din decizia atacată referitoare la contribuțiile care îi revin, și anume contribuțiile pe care ar trebui să le plătească în calitate de operator de televiziune cu plată prin satelit. În schimb, reclamanta nu ar avea interes să solicite anularea deciziei atacate în măsura în care aceasta ar avea în vedere fie contribuții pe care ar trebui să le plătească în orice ipoteză, indiferent de alocarea sumelor, fie contribuții pe care nu ar trebui să le plătească. Contribuțiile prevăzute la articolele 4-6 din Legea nr. 8/2009 ar fi diferite unele de celelalte. Anularea uneia dintre contribuții nu ar produce, așadar, efecte asupra celorlalte contribuții.

32 Reclamanta contestă aceste argumente.

33 În această privință, este suficient să se amintească faptul că instanța Uniunii Europene are dreptul să aprecieze, în funcție de împrejurările fiecărei cauze, dacă o bună administrare a justiției justifică respingerea pe fond a unei acțiuni fără a se pronunța în prealabil asupra inadmisibilității acesteia (Hotărârea Curții din 26 februarie 2002, Consiliul/Boehringer, C-23/00 P, Rec., p. I-1873, punctele 51 și 52).

34 În împrejurările cauzei, Tribunalul consideră că, din motive de economie de procedură, trebuie examinată de la bun început cererea în anulare a reclamantei, fără a se pronunța în prealabil asupra admisibilității acțiunii, întrucât, în orice caz și pentru motivele prezentate mai jos, acțiunea este nefondată.

2. *Cu privire la fond*

35 Trebuie analizat mai întâi primul motiv, întemeiat pe o eroare privind noțiunea de ajutor, în continuare al treilea motiv, întemeiat pe o încălcare a articolelor 49 TFUE și 64 TFUE și, în sfârșit, al doilea motiv, întemeiat pe o încălcare a articolului 106 alineatul (2) TFUE.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea noțiunii de ajutor în sensul articolului 107 TFUE în ceea ce privește caracterul disociabil al celor trei măsuri fiscale introduse sau modificate prin Legea nr. 8/2009

36 Primul motiv privește motivarea cuprinsă în considerentele (61)-(66) ale deciziei atacate, în care Comisia a constatat că cele trei măsuri fiscale introduse sau modificate prin Legea nr. 8/2009 nu făceau parte integrantă din măsura de ajutor introdusă prin aceasta.

37 În considerentul (61), Comisia a reținut că, potrivit Legii nr. 8/2009, trecerea de la o schemă de finanțare mixtă a RTVE la o schemă de finanțare aproape exclusiv publică era însoțită de introducerea sau de modificarea a trei măsuri fiscale, al căror obiectiv era încasarea veniturilor necesare. În considerentul (62), Comisia a amintit că, în cazul în care un impozit face parte integrantă din ajutor, trebuia să ia în considerare modul de finanțare a ajutorului și putea declara schema de ajutor compatibilă cu piața internă numai dacă schema de ajutor se conformează dreptului Uniunii. În considerentul (63), Comisia a reținut că, pentru ca impozitul să fie considerat parte integrantă dintr-o

măsură de ajutor, era necesară o alocare obligatorie a acestuia pentru finanțarea ajutorului, în sensul că veniturile din impozit erau în mod obligatoriu alocate pentru finanțarea ajutorului și aveau un impact direct asupra cuantumului ajutorului.

38 În considerentul (64) al deciziei atacate, Comisia a reținut că valoarea ajutorului pentru RTVE se stabilea având în vedere numai necesitățile de finanțare ale RTVE și costurile nete estimate ale furnizării de servicii publice de radiodifuziune. În practică și potrivit legii, finanțarea primită de RTVE ar fi independentă de veniturile generate de impozite, întrucât ar depinde doar de costurile nete corespunzătoare obligației de serviciu public. Finanțarea globală planificată pentru misiunea RTVE de serviciu public nu ar depinde de cuantumul veniturilor din impozite special introduse, ci ar fi asigurată, în orice caz, de la bugetul general al statului spaniol. În această privință, Comisia a constatat, pe de o parte, că veniturile din impozite care erau alocate pentru finanțarea RTVE nu puteau depăși costurile nete corespunzătoare obligației de serviciu public, orice venituri excedentare din impozite trebuind să fie returnate la bugetul general. Pe de altă parte, Comisia a reținut că, atunci când costurile nete corespunzătoare obligației de serviciu public depășeau veniturile din impozite, deficitul ar fi acoperit prin contribuții de la bugetul general. Un cuantum al veniturilor din noile impozite, superior sau inferior estimărilor, nu ar conduce la modificări ale sumelor planificate. În cazul în care veniturile generate de noile impozite nu erau suficiente pentru acoperirea deficitului de finanțare creat prin abolirea publicității, fondurile lipsă ar fi completate prin contribuții de la bugetul general, în conformitate cu articolul 33 din Legea nr. 17/2006.

39 Pe de altă parte, în considerentul (65) al deciziei atacate, Comisia a considerat că această concluzie nu este modificată prin menționarea legăturii dintre impozite și scopul introducerii lor, în expunerea de motive și în textul Legii nr. 8/2009. Formularea din legea menționată nu ar defini calitatea legăturii dintre impozite și ajutor.

40 În sfârșit, în considerentul (66) al deciziei atacate, Comisia a concluzionat că cele trei măsuri fiscale introduse sau modificate prin Legea nr. 8/2009 nu făceau parte integrantă din ajutor și că neconformitatea lor cu Directiva privind autorizarea nu ar afecta, așadar, decizia privind compatibilitatea măsurii de ajutor cu piața internă.

41 Reclamanta, precum și Telefónica de España și Telefónica Móviles España consideră eronată această concluzie a Comisiei. Cele trei măsuri fiscale introduse sau modificate prin Legea nr. 8/2009, în special cea prevăzută la articolul 6 din lege, ar face parte integrantă din elementele de ajutor introduse prin această lege. Prin urmare, în decizia atacată, Comisia ar fi trebuit să examineze compatibilitatea cu dreptul Uniunii a celor trei noi măsuri fiscale.

42 Prezentul motiv cuprinde trei aspecte. În primul rând, reclamanta, precum și Telefónica de España și Telefónica Móviles España susțin că Comisia nu a luat în considerare în mod suficient legătura dintre cele trei măsuri fiscale introduse sau modificate prin Legea nr. 8/2009 și elementele de ajutor introduse prin această lege. În al doilea rând, reclamanta susține că, în speță, caracterul indisociabil al elementelor de ajutor și al măsurilor fiscale rezultă deopotrivă din faptul că avantajul concurențial al RTVE în raport cu întreprinderile concurente care trebuie să plătească impozitele crește în funcție de sumele încasate. În al treilea rând, reclamanta susține că motivarea deciziei atacate este contradictorie.

Cu privire la primul aspect, întemeiat pe luarea în considerare insuficientă a legăturii dintre cele trei măsuri fiscale și elementele de ajutor

43 Reclamanta susține că, în temeiul condițiilor pe care Comisia le-a reținut în decizia atacată, cu alte cuvinte veniturile din impozite trebuie să fie alocate în mod necesar finanțării RTVE și trebuie să aibă impact asupra cuantumului ajutorului, Comisia ar fi trebuit să constate că măsura fiscală prevăzută la articolul 6 din Legea nr. 8/2009 făcea parte integrantă din ajutorul în favoarea RTVE. În privința acestui impozit, ar fi îndeplinite condițiile sus-menționate. Mai întâi, din articolul 6 alineatul 8 din

această lege ar reieși că impozitul ar trebui alocat în mod necesar finanțării RTVE. Ar fi suficient ca o componentă a impozitului să facă parte integrantă din ajutor. În continuare, în mod contrar celor susținute de Comisie, veniturile din impozitul prevăzut la articolul 6 din această lege ar avea un impact direct asupra cuantumului ajutorului. *Primo*, veniturile din acest impozit ar fi alocate întotdeauna integral pentru finanțarea RTVE. *Secundo*, din expunerea de motive a legii în discuție ar reieși că, atunci când cresc veniturile operatorilor, s-ar majora și sumele încasate. Întrucât RTVE ar fi concurentă a întreprinderilor care ar trebui să plătească impozitul, cu cât impozitul ar fi mai mare, cu atât avantajul RTVE ar fi mare, ca urmare a plății impozitului de către concurenții acesteia. *Tertio*, în practica sa, însăși Comisia s-ar fi pronunțat în favoarea caracterului indisociabil al impozitelor și al măsurii de ajutor.

44 La rândul lor, Telefónica de España și Telefónica Móviles España invocă utilizarea de către Comisie a unor criterii eronate pentru a examina caracterul disociabil al măsurii de ajutor și al finanțării sale. Acestea consideră că, pentru ca modul de finanțare să facă parte integrantă din ajutor, este suficient ca venitul fiscal prevăzut pentru finanțarea ajutorului să fie alocat beneficiarului acestuia. În mod contrar celor arătate de Comisie, nu ar fi necesar ca o măsură fiscală să aibă un impact direct asupra valorii măsurii de ajutor. Astfel, ar fi vorba numai despre un indiciu printre alte indicii. Potrivit Telefónica de España și Telefónica Móviles España, nu numai argumentele reclamantei demonstrează că venitul fiscal este alocat beneficiarului, însă chiar interdependența dintre ajutor și impozit este confirmată de alte elemente. În acest context, ele menționează că RTVE a criticat faptul că neefectuarea plăților de către operatorii privați sau calcularea eronată a contribuțiilor acestora îi cauzează o problemă de lichiditate și că statul spaniol nu este pregătit să acopere acest deficit prin intermediul fondurilor provenite din bugetul general. Pe de altă parte, Telefónica de España și Telefónica Móviles España apreciază că Comisia, care la rândul său ar fi considerat că impozitul aplicat operatorilor de telecomunicații prin Legea nr. 8/2009 era contrar dreptului Uniunii, ar fi trebuit să demonstreze că statul spaniol s-a angajat să finanțeze integral bugetul RTVE în ipoteza nelegalității impozitului. Or, din lege ar rezulta că operatorii privați trebuiau să suporte sarcina economică. Prin urmare, desființarea impozitului ar determina pierderea sursei specifice de finanțare a ajutorului, fapt care ar demonstra legătura dintre acesta și impozit.

45 Comisia, susținută de Regatul Spaniei și de RTVE, contestă aceste argumente.

46 În această privință, mai întâi trebuie amintite condițiile care trebuie îndeplinite pentru a se putea considera că modul de finanțare a unui ajutor face parte integrantă din acesta, înainte de a examina dacă, în speță, Comisia a săvârșit o eroare în privința aplicării acestor condiții.

– Cu privire la condițiile care trebuie îndeplinite pentru a se putea considera că modul de finanțare a unui ajutor face parte integrantă din acesta

47 În considerentul (63), Comisia a apreciat că, pentru ca modul de finanțare să fie considerat parte integrantă dintr-o măsură de ajutor, în primul rând, veniturile din impozit trebuiau să fie în mod obligatoriu alocate finanțării ajutorului și, în al doilea rând, acestea trebuiau să aibă un impact direct asupra cuantumului acestuia.

48 În acest context, trebuie amintit că Tratatul FUE instituie o delimitare precisă între, pe de o parte, normele privind ajutoarele de stat prevăzute la articolele 107 TFUE-109 TFUE și, pe de altă parte, normele privind denaturările rezultate din diferențele dintre actele cu putere de lege și administrative ale statelor membre, în special din dispozițiile fiscale ale acestora, prevăzute la articolele 116 TFUE și 117 TFUE (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 13 ianuarie 2005, Streekgewest, C-174/02, Rec., p. I-85, punctul 24).

49 Rezultă că, în principiu, măsurile fiscale destinate finanțării unei măsuri de ajutor nu intră în domeniul de aplicare al dispozițiilor Tratatului FUE privind ajutoarele de stat (se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 13 ianuarie 2005, Pape, C-175/02, Rec., p. I-127, punctul 14, și Hotărârea Streekgewest, punctul 48 de mai sus, punctul 25).

50 Cu toate acestea, atunci când măsurile fiscale constituie modul de finanțare a unei măsuri de ajutor, astfel încât ele fac parte integrantă din această măsură, Comisia nu poate separa evaluarea unui ajutor de efectele modului său de finanțare, deoarece, într-o asemenea situație, incompatibilitatea modului de finanțare față de dreptul Uniunii poate afecta compatibilitatea schemei de ajutor cu piața comună (Hotărârea Pape, punctul 49 de mai sus, punctul 14, și Hotărârea Streekgewest, punctul 48 de mai sus, punctul 25).

51 În ceea ce privește criteriile care guvernează problema dacă măsura de ajutor și finanțarea acestora sunt indisociabile, din jurisprudența Curții reiese că trebuie să existe o legătură de alocare obligatorie între impozit și ajutorul vizat, în temeiul reglementării naționale relevante, în sensul că venitul din impozit este alocat în mod obligatoriu finanțării ajutorului și influențează în mod direct cuantumul acestuia și, pe cale de consecință, aprecierea compatibilității acestui ajutor cu piața comună (Hotărârea Curții din 15 iunie 2006, Air Liquide Industries Belgium, C-393/04 și C-41/05, Rec., p. I-5293, punctul 46, și Hotărârea Curții din 22 decembrie 2008, Regie Networks, C-333/07, Rep., p. I-10807, punctul 99).

52 Așadar, din această jurisprudență reiese, pe de o parte, că, pentru ca un impozit să poată fi considerat că face parte integrantă dintr-o măsură de ajutor, trebuie să existe în mod necesar o dispoziție imperativă de drept național care să impună alocarea impozitului pentru finanțarea ajutorului. Rezultă că, în lipsa unei asemenea dispoziții, un impozit nu poate fi considerat ca fiind alocat unei măsuri de ajutor și nu constituie, prin urmare, una dintre modalitățile acesteia. Pe de altă parte, unica împrejurare a existenței unei asemenea dispoziții nu poate, în mod individual, să constituie o condiție suficientă pentru a demonstra că un impozit face parte integrantă dintr-o măsură de ajutor. În cazul în care există o asemenea dispoziție de drept național, trebuie să se examineze, în altă ordine de idei, dacă veniturile din impozit au un impact direct asupra cuantumului ajutorului.

53 Spre deosebire de cele susținute de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España, pentru ca un impozit să facă parte integrantă dintr-o măsură de ajutor, nu este suficient, așadar, ca veniturile din acesta să fie alocate în mod necesar finanțării acesteia.

54 În ceea ce privește jurisprudența pe care Telefónica de España și Telefónica Móviles España o invocă în susținerea argumentelor lor, trebuie să se constate că niciuna dintre hotărârile pe care le menționează nu le poate susține teza potrivit căreia, pentru a demonstra că modul de finanțare face parte integrantă din măsura de ajutor, este suficient să se demonstreze că încasarea impozitului efectuată pe baza măsurii fiscale este alocată beneficiarului ajutorului.

55 În acest context, Telefónica de España și Telefónica Móviles España susțin că, în unele hotărâri, Curtea a constatat că trebuie să existe o legătură de alocare obligatorie între măsura fiscală și măsura de ajutor și că, în cazul în care există o asemenea legătură, veniturile generate prin măsura fiscală au un impact direct asupra cuantumului ajutorului.

56 Or, spre deosebire de cele invocate de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España, din hotărârile pe care acestea le-au menționat (Hotărârea Streekgewest, punctul 48 de mai sus, punctul 26, Hotărârea Pape, punctul 49 de mai sus, punctul 15, Hotărârea Curții din 14 aprilie 2005, AEM și AEM Torino, C-128/03 și C-129/03, Rec., p. I-2861, punctele 46 și 47, și Hotărârea Curții din 27 octombrie 2005, Distribution Casino France și alții, C-266/04-C-270/04, C-276/04 și C-321/04-C-325/04, Rec., p. I-9481, punctul 40) nu reiese că impactul direct al măsurii fiscale asupra cuantumului ajutorului nu este o condiție necesară, ci doar un indiciu printre alte indicii. Dimpotrivă, în Hotărârea Streekgewest, punctul 48 de mai sus (punctul 28), Curtea nu s-a limitat să

analizeze dacă exista o legătură de alocare obligatorie între măsura fiscală și măsura de ajutor, ci a analizat și dacă veniturile realizate în urma acestei măsuri fiscale aveau un impact direct asupra cuantumului măsurii de ajutor respective.

57 De asemenea, trebuie amintit că în hotărârile în care Curtea a constatat o legătură indisociabilă între măsura de ajutor și finanțarea acestuia, fără a menționa explicit cerința unui impact direct al măsurii fiscale asupra cuantumului ajutorului (Hotărârea Curții din 21 octombrie 2003, van Calster și alții, C-261/01 și C-262/01, Rec., p. I-12249, punctul 55, și Hotărârea Curții din 27 noiembrie 2003, Enirisorse, C-34/01-C-38/01, Rec., p. I-14243, punctul 47), era vorba despre exemple în care era îndeplinită această condiție.

58 În consecință, Comisia nu a săvârșit o eroare de drept prin faptul că a constatat că, pentru ca modul de finanțare să facă parte integrantă dintr-o măsură de ajutor, trebuia să existe o legătură de alocare obligatorie între impozit și ajutorul în discuție, în sensul că veniturile din impozit erau alocate în mod necesar finanțării ajutorului și aveau un impact direct asupra cuantumului acestuia.

59 Prin urmare, argumentele invocate de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España referitoare la condițiile reținute de Comisie pentru a putea considera că modul de finanțare a unui ajutor face parte integrantă din acesta trebuie respinse.

– Cu privire la aplicarea acestor condiții

60 Fără a contesta în mod explicit condițiile reținute de Comisie, reclamanta susține că, în ceea ce privește impozitul prevăzut la articolul 6 din Legea nr. 8/2009, Comisia ar fi trebuit să concluzioneze că aceste condiții erau îndeplinite.

61 La rândul lor, Telefónica de España și Telefónica Móviles España prezintă mai întâi argumente prin care încearcă să demonstreze că exista o legătură de alocare obligatorie între măsurile fiscale introduse sau modificate prin Legea nr. 8/2009 și elementele de ajutor introduse prin această lege.

62 Or, după cum s-a arătat la punctele 51-58 de mai sus, pentru ca o măsură fiscală să facă parte integrantă din ajutor nu este suficientă existența unei legături de alocare între măsura fiscală și măsura de ajutor. Este necesar să se stabilească și impactul direct al măsurii fiscale asupra cuantumului ajutorului.

63 În acest context, Tribunalul constată că nu numai reclamanta invocă argumente prin care încearcă să demonstreze impactul direct al celor trei măsuri fiscale introduse sau modificate prin Legea nr. 8/2009 asupra cuantumului ajutorului de care beneficiază RTVE, ci și că anumite argumente invocate de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España pot fi înțelese în sensul că se referă nu numai la condiția privind existența unei legături de alocare obligatorii între măsura fiscală și finanțarea RTVE, ci și la condiția privind dovada impactului direct al măsurii fiscale asupra cuantumului ajutorului.

64 Prin urmare, trebuie să se examineze într-o primă etapă dacă argumentele invocate de reclamantă, precum și de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España pot repune în discuție concluzia Comisiei potrivit căreia veniturile obținute ca urmare a celor trei măsuri fiscale introduse sau modificate prin Legea nr. 8/2009 nu au impact direct asupra cuantumului ajutorului destinat RTVE.

65 În această privință, trebuie să se rețină că, în temeiul Legii nr. 8/2009, cuantumul ajutorului destinat RTVE este stabilit prin luarea în considerare a costurilor nete legate de îndeplinirea misiunii de serviciu public de radiodifuziune care i-a fost încredințată. Așadar, cuantumul ajutorului pe care îl primește nu depinde de valoarea încasărilor efectuate pe baza măsurilor fiscale introduse sau modificate prin legea menționată.

66 Astfel, pe de o parte, potrivit articolului 33 din Legea nr. 17/2006, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 8/2009, în ipoteza în care veniturile de care dispune RTVE depășesc costurile legate de îndeplinirea misiunii de serviciu public de radiodifuziune, veniturile excedentare vor fi realocate. În măsura în care aceste venituri excedentare nu depășesc 10 % din cheltuielile anuale bugetate ale RTVE, acestea vor fi vărsate într-un fond de rezervă și, în măsura în care depășesc această limită, vor fi transferate la trezoreria de stat.

67 În ceea ce privește capitalul vărsat la fondul de rezervă, din articolul 8 din Legea nr. 8/2009 reiese că acesta va putea fi utilizat numai cu autorizarea expresă a Ministerului Economiei și al Finanțelor spaniol și că, în situația în care nu este utilizat timp de patru ani, acesta trebuie să fie destinat reducerii compensațiilor în sarcina bugetului general al statului spaniol. Prin urmare, capitalul vărsat la fondul de rezervă nu poate fi considerat că are un impact direct asupra cuantumului ajutorului destinat RTVE.

68 De altfel, articolul 3 alineatul 2 din Legea nr. 8/2009 prevede o limită absolută pentru veniturile RTVE, stabilită la 1 200 de milioane de euro pentru anii 2010 și 2011. Orice sumă care depășește această limită va fi realocată direct bugetului general al statului spaniol.

69 Pe de altă parte, în temeiul articolului 2 alineatul 2 din Legea nr. 8/2009, în ipoteza în care veniturile de care dispune RTVE nu sunt suficiente pentru a acoperi costurile legate de îndeplinirea misiunii de serviciu public de radiodifuziune, diferența va fi acoperită prin contribuții de la bugetul general al statului spaniol.

70 Așadar, Comisia a constatat în mod întemeiat că valoarea încasărilor efectuate pe baza celor trei măsuri fiscale introduse sau modificate prin Legea nr. 8/2009 nu putea avea un impact direct asupra cuantumului ajutorului primit de RTVE, care era stabilit în funcție de costurile nete legate de furnizarea serviciului public de radiodifuziune.

71 Niciunul dintre argumentele invocate de reclamantă sau de Telefónica de España ori de Telefónica Móviles España nu este susceptibil să repună în discuție această constatare.

72 În primul rând, în mod contrar celor afirmate de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España, unica împrejurare că cele trei măsuri fiscale introduse sau modificate prin Legea nr. 8/2009 au fost concepute pentru a compensa pierderea veniturilor de natură comercială ale RTVE [a se vedea considerentul (13) al deciziei atacate] nu este suficientă pentru a demonstra că modul de finanțare face parte integrantă din măsura de ajutor. Astfel, Curtea a constatat deja că această împrejurare nu este suficientă, în sine, pentru a demonstra existența unei legături obligatorii între impozit și avantajul fiscal (Hotărârea Streekgewest, punctul 48 de mai sus, punctele 26 și 27).

73 În al doilea rând, Telefónica de España și Telefónica Móviles España susțin că, deși teoretic ar exista o asemenea obligație, în practică statul spaniol nu ar fi pregătit să completeze bugetul RTVE cu fonduri provenite din bugetul său general.

74 Acest argument trebuie de asemenea respins.

75 Astfel, în acest context, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, în cadrul unei acțiuni în anulare introduse în temeiul articolului 263 TFUE, legalitatea unui act al Uniunii trebuie apreciată în funcție de elementele de fapt și de drept existente la data la adoptării actului. În consecință, aprecierile formulate de Comisie nu trebuie analizate decât în funcție de elementele de care dispunea aceasta la momentul la care le-a efectuat (Hotărârea Curții din 7 februarie 1979, Franța/Comisia, 15/76 și 16/76, Rec., p. 321, punctul 7).

76 Or, trebuie să se constate că Telefónica de España și Telefónica Móviles España nu au prezentat niciun element prin care să poată demonstra că, la momentul adoptării deciziei atacate, Comisia dispunea de informații potrivit cărora statul spaniol nu era pregătit să completeze bugetul RTVE în temeiul articolului 2 alineatul 2 din Legea nr. 8/2009. Astfel, toate documentele pe care le-au prezentat în această privință sunt ulterioare datei la care a fost adoptată decizia atacată, așadar ulterioare datei de 20 iulie 2010.

77 În al treilea rând, Telefónica de España și Telefónica Móviles España susțin că o măsură fiscală destinată să finanțeze o măsură de ajutor nu poate fi considerată că nu face parte integrantă din aceasta din urmă decât în cazul în care Comisia demonstrează că, în ipoteza în care măsura fiscală este incompatibilă cu dreptul Uniunii, statul membru în cauză s-a angajat să finanțeze întreaga măsură de ajutor.

78 Și acest argument trebuie respins.

79 Desigur, într-un caz în care, potrivit criteriilor sus-menționate, și anume condiția privind existența unei legături de alocare obligatorii între măsura fiscală și finanțarea RTVE și condiția privind dovada impactului direct al măsurii fiscale asupra cuantumului ajutorului, măsura fiscală trebuie considerată că face parte integrantă din măsura de ajutor – precum în cazul unei măsuri parafiscale, în care venitul fiscal, integral sau în parte, este atribuit beneficiarului direct al ajutorului în mod direct și necondiționat –, incompatibilitatea componentei fiscale are un impact direct asupra măsurii de ajutor. Astfel, într-un asemenea caz, incompatibilitatea totală sau parțială a componentei fiscale a măsurii parafiscale are ca efect desființarea măsurii de ajutor sau reducerea cuantumului acestuia.

80 Or, în speță, articolul 2 alineatul 2 din Legea nr. 8/2009 și articolul 33 din Legea nr. 17/2006 prevedeau că, în cazul în care sursele financiare nu erau suficiente pentru acoperirea tuturor costurilor RTVE prevăzute pentru îndeplinirea obligațiilor sale de serviciu public, statul spaniol avea obligația să acopere această diferență. În cazul de față, cuantumul ajutorului nu depindea, așadar, în mod direct de măsura fiscală.

81 În al patrulea rând, reclamanta susține că, într-o decizie de deschidere a procedurii oficiale de investigare într-un alt caz, însăși Comisia s-ar fi pronunțat în favoarea unui caracter indisociabil al impozitelor și al măsurii de ajutor, chiar dacă acel caz și cazul de față ar fi fost similare.

82 Această critică trebuie de asemenea respinsă, fără a fi necesar să se examineze conținutul deciziei de deschidere a procedurii oficiale de investigare în discuție. Astfel, pe de o parte, trebuie amintit că aprecierile Comisiei cuprinse într-o decizie de deschidere a procedurii oficiale de investigare au doar un caracter provizoriu (Hotărârea Tribunalului din 27 noiembrie 2003, Regione Siciliana/Comisia, T-190/00, Rec., p. II-5015, punctul 48). Pe de altă parte, noțiunea de ajutor și, prin urmare, și caracterul disociabil al modalităților de finanțare, trebuie determinate pe baza unor criterii obiective. Așadar, ele nu pot depinde de o apreciere subiectivă a Comisiei. În consecință, chiar dacă ar exista o asemenea practică administrativă anterioară, aceasta ar fi contrară jurisprudenței și, astfel, nu ar putea fi obligatorie pentru Comisie.

83 În al cincilea rând, în opinia reclamantei, cuantumul ajutorului crește în urma încasării acestuia, deoarece reclamanta este concurentă a RTVE, și avantajul concurențial al acesteia din urmă crește în funcție de cuantumul impozitului încasat de la aceasta.

84 Acest argument trebuie respins întrucât prin intermediul acestuia se încearcă să se demonstreze săvârșirea de către Comisie a unei erori privind aplicarea celor două condiții, potrivit cărora veniturile din impozit trebuie alocate în mod necesar finanțării ajutorului și trebuie să aibă un impact direct asupra cuantumului acestuia. Astfel, potrivit acestor condiții, nu este suficient să se demonstreze că plata impozitului are un impact asupra avantajului concurențial al beneficiarului ajutorului.

85 Întrucât prin intermediul acestui argument se încearcă să se demonstreze că există o altă ipoteză, în care modul de finanțare a unui ajutor trebuie considerat parte integrantă a ajutorului, acest argument va fi examinat în cadrul celui de al doilea aspect.

86 Prin urmare, Comisia a constatat în mod întemeiat că cuantumul ajutorului destinat RTVE nu depindea direct de cuantumul veniturilor realizate pe baza măsurilor fiscale introduse sau modificate prin Legea nr. 8/2009.

87 După cum s-a arătat la punctul 62 de mai sus, pentru ca cele trei măsuri fiscale introduse sau modificate prin Legea nr. 8/2009 să poată fi considerate că fac parte integrantă din elementul de ajutor introdus prin legea menționată, condiția privind existența unei legături de alocare necesare între măsura fiscală și măsura de ajutor și condiția privind dovada impactului direct al măsurii respective asupra cuantumului măsurii de ajutor sunt cumulative.

88 Prin urmare, nu este necesară examinarea argumentelor pe care reclamanta, precum și Telefónica de España și Telefónica Móviles España le invocă pentru a demonstra existența unei legături de alocare necesare între măsura fiscală prevăzută la articolul 5 din Legea nr. 8/2009 și finanțarea RTVE, aceste argumente fiind inoperante.

89 În consecință, primul aspect trebuie respins.

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe legătura dintre măsurile fiscale și avantajul concurențial al RTVE

90 Reclamanta arată că, în afara ipotezei examinate de Comisie în decizia atacată, există o altă ipoteză, în care modul de finanțare trebuie considerat parte integrantă din măsura de ajutor. Într-o situație de impunere asimetrică, atunci când un impozit este aplicat numai anumitor operatori economici pentru a compensa pretinse obligații de serviciu public și nu este aplicat altor operatori care s-ar afla în concurență cu primii operatori, legătura dintre ajutor și impozit ar fi și mai strânsă decât în ipoteza examinată de Comisie. Într-un asemenea caz, avantajul ar rezulta din impunerea plății unui impozit în sarcina concurenților întreprinderii beneficiare.

91 Reclamanta consideră că, în speță, există o legătură strânsă între impozitul prevăzut la articolul 6 din Legea nr. 8/2009 și măsura de ajutor. Mai întâi, reclamanta ar fi supusă acestui impozit pentru compensarea costurilor pe care RTVE le-ar suporta în vederea furnizării serviciului public. Prin urmare, RTVE ar obține ajutorul din chiar faptul că un operator ar fi supus unui impozit. Cu cât impozitul ar fi mai ridicat, cu atât avantajul concurențial ar fi mai important. În continuare, faptul că ajutorul în favoarea RTVE nu se limitează la lipsa impozitării, însă veniturile din impozitul respectiv ar fi vărsate RTVE, nu ar repune în discuție această concluzie, ci ar consolida legătura dintre impozit și măsura de ajutor, deoarece ar consolida avantajul concurențial al RTVE. În plus, în cadrul examinării compatibilității ajutorului, ar trebui analizate efectele ajutorului în contextul specific al pieței respective, așadar prin luarea în considerare a dezavantajelor concurențiale ale altor întreprinderi.

92 În această privință, mai întâi, trebuie amintită diferența pe care Tratatul FUE o instituie între normele ce reglementează ajutoarele de stat, pe de o parte, și normele privind dispozițiile fiscale ale statelor membre, pe de altă parte. Potrivit unei jurisprudențe constante, în principiu, persoanele care sunt supuse plății unei contribuții obligatorii nu se pot prevala de faptul că exonerarea de care beneficiază alte persoane constituie un ajutor de stat pentru a evita plata contribuției respective (a se vedea Hotărârea Curții din 20 septembrie 2001, Banks, C-390/98, Rec., p. I-6117, punctul 80 și jurisprudența citată).

93 Or, abordarea reclamantei urmărește contestarea acestui principiu. Astfel, potrivit acestei abordări, o întreprindere ar putea să se opună colectării oricărui impozit pentru unicul motiv că este destinat să finanțeze un avantaj de care beneficiază o întreprindere cu care aceasta se află în raport de concurență.

94 Desigur, în acest context, reclamanta arată în mod întemeiat că, în Hotărârea din 7 septembrie 2006, Laboratoires Boiron (C-526/04, Rec., p. I-7529, punctele 27 și 48), Curtea a considerat că, în cazul în care încasarea unei contribuții obligatorii constituie un ajutor, întreprinderile care o datorează se pot opune plății acesteia.

95 Cu toate acestea, în mod contrar susținerilor reclamantei, din această hotărâre nu se poate deduce că este suficient ca o întreprindere supusă la plata unui impozit care contribuie la finanțarea unui ajutor să se afle într-un raport de concurență cu beneficiarul ajutorului pentru ca impozitul să fie parte integrantă a ajutorului și pentru ca această întreprindere să se poată opune plății impozitului.

96 Astfel, abordarea Curții din Hotărârea Laboratoires Boiron, punctul 94 de mai sus, era justificată în raport cu împrejurările specifice acelei cauze.

97 Cauza în care a fost pronunțată Hotărârea Laboratoires Boiron, punctul 94 de mai sus, privea distribuția de medicamente în Franța, în care existau două circuite de distribuție concurente în mod direct, circuitul distribuitorilor cu ridicata și circuitul al laboratoarelor care practicau vânzarea directă. Impozitul în discuție se aplica numai asupra vânzărilor directe de medicamente, efectuate de laboratoarele farmaceutice. Acest impozit viza reechilibrarea condițiilor de concurență între cele două circuite de distribuție, care, în opinia legiuitorului francez, erau denaturate prin existența unor obligații de serviciu public impuse doar distribuitorilor cu ridicata.

98 În Hotărârea Laboratoires Boiron (punctul 94 de mai sus), Curtea a reținut două aspecte specifice ale impozitului în discuție în acea cauză. Pe de o parte, Curtea a reținut că nu era vorba despre un impozit cu aplicabilitate generală, ci despre un caz de aplicare asimetrică a unui impozit unei categorii de întreprinderi și de neaplicare a acestui impozit întreprinderilor direct concurente (punctele 32-34 din hotărâre). Pe de altă parte, Curtea a constatat că lipsa impozitării în cazul distribuitorilor cu ridicata constituia un obiectiv intenționat, chiar obiectivul principal al impozitului, deoarece viza reechilibrarea condițiilor de concurență între două circuite de distribuție (punctul 35 din hotărâre).

99 Măsurile fiscale în discuție în prezenta cauză, și anume cele trei măsuri fiscale introduse sau modificate prin Legea nr. 8/2009, nu sunt comparabile cu măsura avută în vedere în Hotărârea Laboratoires Boiron, punctul 94 de mai sus.

100 Astfel, în primul rând, obiectivul principal al colectării impozitelor în discuție nu este reechilibrarea condițiilor de concurență între ceilalți operatori și RTVE, ci asigurarea finanțării acesteia din urmă.

101 În al doilea rând, legătura dintre măsurile fiscale și măsura de ajutor în discuție în prezenta cauză este mai puțin strânsă decât cea din cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Laboratoires Boiron, punctul 94 de mai sus. În această din urmă cauză, exista o legătură intrinsecă între măsura fiscală și măsura de ajutor, care nu permitea diferențierea uneia de cealaltă. Întrucât ajutorul consta numai în impunerea unei contribuții obligatorii unei anumite categorii de întreprinderi, inaplicabilitatea măsurii fiscale ca urmare a incompatibilității cu dreptul Uniunii determina în mod direct dispariția ajutorului. În schimb, în speță, o eventuală inaplicabilitate a măsurilor fiscale introduse sau modificate prin Legea nr. 8/2009 din cauza eventualei lor incompatibilități cu dreptul Uniunii nu are ca efect direct repunerea în discuție a ajutorului în favoarea RTVE. Astfel, după cum s-a arătat la punctul 80 de mai sus, în ipoteza în care modul de finanțare a ajutorului în favoarea RTVE ar fi incompatibil cu dreptul Uniunii, în temeiul articolului 2 alineatul 2 din Legea nr. 8/2009 și al articolului 33 din Legea nr. 17/2006, statul spaniol are obligația să acopere diferența dintre sursele financiare de care dispune RTVE și toate costurile acesteia pentru îndeplinirea obligațiilor sale de serviciu public.

102 În al treilea rând, trebuie subliniat că, în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Laboratoires Boiron, punctul 94 de mai sus, cuantumul ajutorului era stabilit numai prin cuantumul impozitului. Astfel, după cum avocatul general Tizzano a reținut la punctul 47 din Concluziile prezentate în acea cauză, avantajele pe care beneficiarii le dobândeau prin supunerea concurenților lor impozitului în litigiu depindea astfel, în mod necesar, de cota acestuia. În schimb, în speță, cuantumul ajutorului este stabilit în primul rând de costurile nete ale îndeplinirii obligației de misiune de serviciu public. Desigur, obligația de plată a impozitelor prevăzute de Legea nr. 8/2009 poate determina un dezavantaj concurențial suplimentar pentru operatorii privați aflați în raport de concurență cu RTVE. Or, în această privință, Curtea a decis deja că simpla împrejurare că un impozit care are drept obiectiv să contribuie la finanțarea unui ajutor este aplicat unei întreprinderi, iar nu beneficiarului ajutorului cu care aceasta se află în raport de concurență, nu este suficientă pentru a considera că impozitul face parte integrantă din ajutorul respectiv (Hotărârea Distribution Casino France și alții/Comisia, punctul 56 de mai sus, punctele 40-43).

103 Prin urmare, spre deosebire de cele arătate de reclamantă, cele trei măsuri fiscale introduse sau modificate prin Legea nr. 8/2009 nu sunt comparabile cu măsura fiscală impusă în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Laboratoires Boiron, punctul 94 de mai sus.

104 Așadar, Comisia nu a săvârșit nicio eroare prin faptul că, în decizia atacată, a constatat că nu exista o legătură suficient de strînsă între cele trei măsuri fiscale introduse sau modificate prin Legea nr. 8/2009 și elementele de ajutor introduse prin această lege care ar fi permis să se considere că aceste măsuri fiscale făceau parte integrantă din măsura de ajutor.

105 În consecință, al doilea aspect trebuie respins.

Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe o abordare contradictorie a Comisiei

106 Reclamanta susține că motivarea deciziei atacate este contradictorie deoarece, întrucât a constatat că modificarea sistemului de finanțare a RTVE trebuia notificat ca urmare a instituirii impozitului prevăzut la articolul 6 din Legea nr. 8/2009, Comisia a admis implicit că acest impozit făcea parte integrantă din ajutor.

107 În această privință, este suficient să se constate că, spre deosebire de cele arătate de reclamantă, în considerentele (48)-(55) ale deciziei atacate, Comisia nu a reținut că cele trei măsuri fiscale introduse prin Legea nr. 8/2009 trebuiau considerate ajutoare noi. Astfel, în considerentul (50) al deciziei menționate, Comisia a reținut numai că noile surse de finanțare publică introduse prin noua lege constituie elemente de ajutor noi. Or, nu există nicio contradicție între constatarea Comisiei potrivit căreia noile surse de finanțare publică introduse prin această lege constituiau elemente de ajutor noi, pe de o parte, și constatarea acesteia din considerentul (66) al deciziei atacate, potrivit căreia cele trei măsuri fiscale introduse prin aceeași lege pentru a finanța aceste noi surse de finanțare nu făceau parte integrantă din ajutor, pe de altă parte.

108 În consecință, și al treilea aspect trebuie înlăturat și, prin urmare, primul motiv trebuie respins în totalitate.

Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe o încălcare a articolelor 49 TFUE și 63 TFUE

109 Prin intermediul celui de al treilea motiv, reclamanta, susținută de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España, susține că Comisia a încălcat articolele 49 TFUE și 63 TFUE. Impozitul prevăzut la articolul 6 din Legea nr. 8/2009, care ar face parte integrantă din ajutorul acordat RTVE, ar fi contrar acestor articole din Tratatul FUE.

110 Comisia, susținută de Regatul Spaniei și de RTVE, contestă aceste argumente. Pe de altă parte, Comisia susține că, în parte, argumentele invocate de reclamantă sunt inadmisibile.

111 În această privință, este suficient să se constate că, întrucât reclamanta invocă o încălcare a articolelor 49 TFUE și 63 TFUE, aceasta invocă incompatibilitatea măsurii fiscale prevăzute la articolul 6 din Legea nr. 8/2009 cu aceste dispoziții. Or, întrucât această măsură fiscală nu face parte integrantă din ajutor, Comisia nu avea obligația să examineze compatibilitatea acesteia cu articolele 49 TFUE și 63 TFUE în cadrul procedurii care s-a finalizat prin adoptarea deciziei atacate.

112 Prin urmare, al treilea motiv trebuie respins fără a fi necesară pronunțarea cu privire la obiecția de inadmisibilitate invocată de Comisie.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe o încălcare a articolului 106 alineatul (2) TFUE

113 Reclamanta, susținută de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España, susține că Comisia a încălcat articolul 106 alineatul (2) TFUE întrucât a autorizat o schemă de ajutor care nu respectă principiul proporționalității. Regimul financiar al RTVE ar denatura concurența pe piața achiziției de programe și pe piața aflată în aval de telespectatori, în mod contrar interesului general. Reclamanta afirmă că se află în concurență cu RTVE pe piața telespectatorilor și pe piața achiziției de programe. Legea nr. 8/2009, în special articolul 6, ar denatura concurența pe aceste piețe într-un mod contrar interesului comun. RTVE ar dispune de un avantaj dublu deoarece, pe de o parte, finanțarea sa ar fi fost perpetuată și chiar majorată și, pe de altă parte, capacitatea investițională a concurenților săi ar fi redusă. Acest avantaj i-ar permite să adopte comportamente anticoncurențiale care nu ar fi necesare pentru respectarea obligațiilor sale de serviciu public. Exemple clare ale comportamentului anticoncurențial al RTVE în domeniul drepturilor cinematografice ar fi achiziționarea de drepturi diferite de cele de difuzare în intervalul de televiziune cu recepție liberă, precum achiziționarea dreptului exclusiv de reproducere a unui film sau a dreptului de difuzare a acestuia în intervalul de televiziune cu plată, precum și presiunile pe care RTVE le-ar exercita pentru reducerea intervalelor de televiziune cu plată. În ceea ce privește difuzarea evenimentelor sportive cu valoare comercială foarte mare, RTVE ar propune sume disproporționate pentru achiziționarea drepturilor, determinând majorarea artificială bruscă a prețurilor, care ajung la sume pe care concurenții acesteia nu ar fi în măsură să le egaleze. În opinia reclamantei, acest comportament al RTVE afectează deopotrivă poziția sa pe piața telespectatorilor, deoarece reduce oferta sa de programe, fapt de natură să aducă atingere abonamentelor sale. Spre deosebire de operatorii de televiziune cu recepție liberă, operatorii de televiziune cu plată nu ar beneficia de desființarea publicității în cazul RTVE. Pe de altă parte, reclamanta nu ar avea posibilitatea să prezinte o ofertă de servicii „triple play”. Limitele impuse RTVE nu ar fi suficiente pentru a elimina aceste denaturări disproporționate ale concurenței. Mai întâi, interdicția ca RTVE să își utilizeze veniturile pentru a supralicita în cadrul achiziționării de drepturi aferente programelor cu valoare comercială foarte mare nu ar fi efectivă, misiunea de serviciu public conferită RTVE incluzând achiziționarea de programe cu valoare comercială foarte mare. În continuare, plafonul bugetar pentru achiziționarea drepturilor de difuzare a unor evenimente sportive ar fi inoperant. Pe de altă parte, limita prevăzută pentru difuzarea pe an de filme premium în premieră la un număr de 52 de filme realizate de marii producători internaționali nu ar fi suficientă. În sfârșit, limita potrivit căreia impozitul aplicat operatorilor de televiziune privată nu ar putea depăși un plafon de 20 % din veniturile prevăzute în fiecare an ar fi inoperantă.

114 Comisia, susținută de Regatul Spaniei și de RTVE, contestă aceste argumente.

115 În această privință, trebuie amintit cu titlu introductiv conținutul articolului 106 alineatul (2) TFUE, precum și contextul juridic în care se înscrie acest articol.

116 În temeiul articolului 106 alineatul (2) TFUE, întreprinderile cărora li s-a încredințat exploatarea serviciilor de interes economic general se supun normelor din tratate și, în special, normelor de concurență, în măsura în care aplicarea unor astfel de norme nu împiedică realizarea, în drept sau în fapt, a misiunii speciale care le-a fost încredințată. Pe de altă parte, această dispoziție impune ca dezvoltarea schimburilor comerciale să nu fie afectată într-o măsură care contravine intereselor Uniunii.

117 Pentru ca un ajutor de stat în sensul articolului 107 TFUE să poată fi declarat compatibil cu piața internă în temeiul articolului 106 alineatul (2) TFUE, trebuie îndeplinite următoarele condiții: pe de o parte, operatorului vizat trebuie să i se încredințeze misiunea unui serviciu de interes economic general printr-un act de putere publică, care definește în mod clar obligațiile de serviciu de interes economic general în discuție. Pe de altă parte, acest operator nu trebuie să primească o compensație excesivă, iar finanțarea de stat nu trebuie să aducă atingere concurenței pe piața externă în mod disproporționat (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 12 februarie 2008, BUPA și alții/Comisia, T-289/03, Rep., p. II-81, punctele 181 și 222).

118 În speță, reclamanta nu repune în discuție constatările Comisiei potrivit cărora RTVE i s-a încredințat misiunea unui serviciu de interes economic general printr-un act de putere publică și că acesta definește în mod clar obligațiile de serviciu de interes economic general.

119 Pe de altă parte, reclamanta nu repune în discuție în mod specific concluzia Comisiei cu privire la inexistența unui risc de compensare în exces. Desigur, reclamanta arată că, în temeiul Legii nr. 8/2009, RTVE dispune de venituri mai mari decât în perioada anterioară. Cu toate acestea, reclamanta invocă acest argument pentru a demonstra că a crescut capacitatea RTVE de denaturare a concurenței.

120 În schimb, reclamanta susține, pe de o parte, că Legea nr. 8/2009 permite RTVE să recurgă la o supralicitare pe piața achiziției de programe și, pe de altă parte, că schema de ajutor în favoarea RTVE denaturează concurența într-o măsură contrară interesului comun.

Cu privire la primul aspect, referitor la riscul unui comportament anticoncurențial al RTVE

121 Reclamanta invocă săvârșirea unei erori de către Comisie prin aprobarea schemei de finanțare a RTVE, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 8/2009, deși exista un risc de comportament anticoncurențial al RTVE pe piața achiziției drepturilor de difuzare a unor evenimente sportive și a unor filme.

122 În acest context, trebuie amintite principiile care reglementează controlul exercitat de Tribunal asupra unei decizii a Comisiei în domeniul serviciilor publice și, în mod specific, în domeniul serviciilor de radiodifuziune.

123 În temeiul articolului 14 TFUE, Uniunea și statele membre, fiecare în limita competențelor care le revin și în limita domeniului de aplicare al tratatelor, asigură funcționarea serviciilor economice de interes general pe baza principiilor și în condiții, în special economice și financiare, care să le permită îndeplinirea misiunilor lor. Acest articol prevede de asemenea că aceste principii și condiții vor fi stabilite fără a aduce atingere competenței statelor membre de a furniza aceste servicii, de a încredința prestarea lor și de a le finanța, cu respectarea tratatelor.

124 Din Protocolul nr. 26 privind serviciile de interes general, care completează Tratatele UE și FUE, reiese că una dintre valorile comune ale Uniunii în privința acestor servicii este reprezentată de rolul esențial și de competențele discreționare ample ale autorităților naționale, regionale și locale în ceea ce privește furnizarea, punerea în funcțiune și organizarea serviciilor de interes economic general.

125 În temeiul Protocolului nr. 29 privind sistemul de radiodifuziune publică în statele membre, care completează Tratatele UE și FUE, radiodifuziunea ca serviciu public în statele membre este direct legată de nevoile democratice, sociale și culturale ale fiecărei societăți, precum și de necesitatea de a păstra pluralismul în mass-media. Din acest protocol reiese deopotrivă că dispozițiile Tratatului FUE nu aduc atingere competenței statelor membre de a participa la finanțarea serviciului public de radiodifuziune în măsura în care finanțarea se acordă organismelor de radiodifuziune cu scopul ca acestea să își îndeplinească misiunea de serviciu public astfel cum a fost conferită, definită și organizată de fiecare stat membru și în măsura în care finanțarea respectivă nu aduce atingere condițiilor schimburilor și concurenței în Uniune într-o măsură care ar fi contrară interesului comun, fiind de la sine înțeles că trebuie să fie luată în considerare realizarea mandatului acestui serviciu public.

126 Rezultă că statele membre dispun de competențe discreționare ample cu privire la definirea misiunii de serviciu public de radiodifuziune și cu privire la stabilirea organizării acesteia (a se vedea prin analogie, Hotărârea Tribunalului din 1 iulie 2010, M6 și TF1/Comisia, T-568/08 și T-573/08, Rep., p. II-3397, punctul 139).

127 În consecință, controlul exercitat de Comisie cu privire la definirea misiunii de serviciu public de radiodifuziune și la stabilirea organizării acesteia este restrâns (a se vedea prin analogie Hotărârea BUPA și alții/Comisia, punctul 117 de mai sus, punctul 220).

128 În ceea ce privește controlul exercitat de Tribunal asupra unei decizii a Comisiei în acest domeniu, trebuie să se rețină că aprecierea Comisiei privește situații de fapt economice complexe. Prin urmare, controlul exercitat de Tribunal asupra deciziei Comisiei este mai restrâns decât cel exercitat de Comisie asupra măsurii luate de statul membru în cauză. Acesta se limitează la a verifica dacă măsura în cauză este vădit neadecvată în raport cu obiectivul urmărit (a se vedea prin analogie Hotărârea BUPA și alții/Comisia, punctul 117 de mai sus, punctele 221 și 222).

129 În lumina acestor considerații de mai sus trebuie examinată critica întemeiată pe faptul că Comisia nu a luat în considerare în mod suficient riscul unui comportament anticoncurențial al RTVE pe piața achiziției de drepturi de difuzare a unor evenimente sportive și a unor filme.

130 Mai întâi, în ceea ce privește argumentul reclamantei întemeiat pe faptul că resursele publice de care dispune RTVE din cauza schemei sale de finanțare îi permit să intre în concurență cu operatorii privați pe piața achiziției de programe, trebuie amintit că Legea nr. 17/2006, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 8/2009, conferă RTVE o misiune de radiodifuziune care include, printre altele, difuzarea unor evenimente sportive și a unor filme realizate de marii producători internaționali. Având în vedere marja largă de apreciere de care dispun statele membre în ceea ce privește definirea serviciului public de radiodifuziune, articolul 106 alineatul (2) TFUE nu se opune ca un stat să opteze pentru o definiție largă a acestui serviciu public și să încredințeze unui organism de radiodifuziune misiunea de a furniza un program echilibrat și variat, care poate include retransmisia de evenimente sportive și difuzarea de filme (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 26 iunie 2008, SIC/Comisia, T-442/03, Rep., p. II-1161, punctul 201, și Hotărârea Tribunalului din 22 octombrie 2008, TV2/Danmark și alții/Comisia, T-309/04, T-317/04, T-329/04 și T-336/04, Rep., p. II-2935, punctele 122-124). În consecință, simpla împrejurare că RTVE intră în concurență cu operatorii privați pe piața achiziției de programe și le adjudecă în anumite cazuri nu este susceptibilă, în sine, să demonstreze o eroare vădită de apreciere a Comisiei.

131 Totuși, reclamanta susține în mod întemeiat că nu ar fi compatibilă cu articolul 106 alineatul (2) TFUE împrejurarea în care un organism de radiodifuziune adoptă un comportament anticoncurențial față de operatorii privați pe piață, recurgând, de exemplu, la o practică de supralicitare sistematică pe piața achiziției de programe. Un asemenea comportament nu ar putea fi considerat necesar pentru îndeplinirea mandatului său de serviciu public.

132 Or, în ceea ce privește un asemenea risc, trebuie să se constate că articolul 3 alineatul 1 a doua teză din Legea nr. 8/2009 prevede că RTVE nu poate aloca veniturile sale pentru a supralicita, în raport cu concurenții, pentru drepturile având ca obiect programe cu valoare comercială foarte mare. Așadar, această dispoziție interzice în mod expres un comportament de supralicitare al RTVE. Această interdicție este reiterată la articolul 43 alineatul 7 din Legea nr. 7/2010, care era în vigoare la momentul adoptării deciziei atacate și despre care Comisia avea cunoștință [a se vedea considerentul (75) al deciziei atacate].

133 Recunoscând existența articolului 3 alineatul 1 a doua teză din Legea nr. 8/2009, reclamanta susține că acesta nu permitea excluderea situației în care RTVE ar recurge la o supralicitare sistematică. Această interdicție nu ar fi efectivă.

134 În această privință, în primul rând, reclamanta susține că interdicția de supralicitare nu este efectivă, deoarece misiunea de serviciu public a RTVE include achiziționarea de programe cu valoare comercială foarte mare. Dimpotrivă, existența însăși a unei asemenea interdicții ar demonstra că acest comportament al RTVE ar putea să denatureze concurența.

135 Acest argument nu poate fi admis.

136 Astfel, după cum s-a arătat la punctul 130 de mai sus, articolul 106 alineatul (2) TFUE nu se opune nici ca RTVE să intre în concurență cu operatorii privați, nici ca aceasta să achiziționeze programe cu valoare comercială foarte mare, în măsura în care acestea intervin în cadrul îndeplinirii misiunii sale de serviciu public de radiodifuziune.

137 În al doilea rând, reclamanta menționează exemple de achiziționare a unor drepturi de către RTVE care, în opinia sa, sunt susceptibile să demonstreze că RTVE a recurs la supralicitare.

138 În această privință, trebuie amintit că, în decizia atacată, Comisia s-a limitat să examineze compatibilitatea regimului financiar al RTVE, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 8/2009. Prin urmare, în cadrul unui control al acestei decizii de către Tribunal, exemplele menționate de reclamantă pot fi luate în considerare numai dacă sunt susceptibile să demonstreze că, la momentul adoptării deciziei atacate, Comisia a săvârșit o eroare vădită de apreciere privind caracterul efectiv al interdicției prevăzute la articolul 3 alineatul 1 a doua teză din Legea nr. 8/2009 și la articolul 43 alineatul 7 din Legea nr. 7/2010.

139 Or, astfel cum a recunoscut reclamanta, o mare parte din exemplele pe care le-a menționat privesc exemple de achiziționare de către RTVE de drepturi care erau anterioare intrării în vigoare a interdicției prevăzute la articolul 3 alineatul 1 a doua teză din Legea nr. 8/2009.

140 Prin urmare, chiar dacă se presupune că aceste exemple de achiziționare de drepturi de către RTVE demonstrează un comportament anticoncurențial al acesteia, ele nu ar putea să demonstreze săvârșirea de către Comisie a unei erori vădite de apreciere privind aprecierea caracterului efectiv al interdicției prevăzute la articolul 3 alineatul 1 a doua teză din Legea nr. 8/2009 și la articolul 43 alineatul 7 din Legea nr. 7/2010.

141 În acest context, trebuie respins și argumentul reclamantei întemeiat pe faptul că, deși exemplele de achiziționare de drepturi de către RTVE erau anterioare intrării în vigoare a interdicției prevăzute la articolul 3 alineatul 1 a doua teză din Legea nr. 8/2009 și la articolul 43 alineatul 7 din Legea nr. 7/2010, acestea ar continua să producă efecte pe viitor. Astfel, după cum s-a arătat la punctul 138 de mai sus, obiectul deciziei atacate este schema de finanțare a RTVE, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 8/2009, iar compatibilitatea acestei scheme nu poate fi afectată de aceste achiziții.

142 Printre exemplele de achiziționare de drepturi de către RTVE, pe care reclamanta le invocă pentru a demonstra un comportament anticoncurențial al RTVE, singurul care este ulterior intrării în vigoare a interdicției prevăzute la articolul 3 alineatul 1 a doua teză din Legea nr. 8/2009 și la articolul 43 alineatul 7 din Legea nr. 7/2010 privește drepturile de difuzare cu recepție liberă, în intervalul 2012-2015, a Ligii Campionilor a Union des associations européennes de football (UEFA). În această privință, reclamanta menționează că un operator privat a depus o plângere la autoritățile spaniole deoarece a considerat că RTVE a supralicitat în privința achiziționării acestor drepturi. Reclamanta consideră că aceste împrejurări pot demonstra caracterul ineficient al interdicției în discuție.

143 Or, acest exemplu de achiziționare de drepturi de către RTVE nu poate demonstra că, la momentul la care Comisia a adoptat decizia atacată, aceasta a săvârșit o eroare vădită de apreciere în ceea ce privește aprecierea caracterului efectiv al interdicției prevăzute la articolul 3 alineatul 1 a doua teză din Legea nr. 8/2009 și la articolul 43 alineatul 7 din Legea nr. 7/2010.

144 Astfel, pe de o parte, trebuie să se rețină că achiziția în discuție a intervenit nu numai după intrarea în vigoare a interdicției prevăzute la articolul 3 alineatul 1 a doua teză din Legea nr. 8/2009 și la articolul 43 alineatul 7 din Legea nr. 7/2010, ci și după adoptarea deciziei atacate. Or, potrivit unei jurisprudențe constante, în cadrul unei acțiuni în anulare introduse în temeiul articolului 263 CE, legalitatea unui act comunitar trebuie apreciată în funcție de informațiile care existau la data adoptării actului. Prin urmare, aprecierile Comisiei trebuie examinate numai în funcție de elementele de care Comisia dispunea la momentul la care a efectuat aprecierile respective (Hotărârea Franța/Comisia, punctul 75 de mai sus, punctul 7).

145 Pe de altă parte și în orice caz, împrejurarea că un operator privat a depus o plângere la autoritățile spaniole nu poate demonstra, în sine, că interdicția prevăzută la articolul 3 alineatul 1 a doua teză din Legea nr. 8/2009 și la articolul 43 alineatul 7 din Legea nr. 7/2010 nu este efectivă. Dimpotrivă, faptul că un operator privat are posibilitatea de a solicita autorităților spaniole controlarea respectării de către RTVE a interdicției respective pledează mai degrabă în favoarea caracterului efectiv al acestei interdicții.

146 Prin urmare, exemplele de achiziționare de drepturi de către RTVE, care au fost menționate de reclamantă pentru a prezenta o practică de supralicitare a RTVE care este interzisă, nu sunt susceptibile să repună în discuție caracterul efectiv al interdicției prevăzute la articolul 3 alineatul 1 a doua teză din Legea nr. 8/2009 și la articolul 43 alineatul 7 din Legea nr. 7/2010.

147 Așadar, reclamanta nu a demonstrat săvârșirea de către Comisie a unei erori vădite de apreciere privind riscul unui comportament anticoncurențial al RTVE pe piața achiziției de drepturi de difuzare a unor evenimente sportive și a unor filme.

148 Rezultă că primul aspect trebuie înlăturat.

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe o afectare sau pe o atingere a schimburilor comerciale într-o măsură care contravine intereselor Uniunii

149 Reclamanta susține că regimul de finanțare a RTVE denaturează concurența întrucât afectează schimburile comerciale într-o măsură contrară interesului comun.

150 În acest context, trebuie să se diferențieze, pe de o parte, între argumentele reclamantei referitoare la efectele celor trei măsuri fiscale introduse sau modificate prin Legea nr. 8/2009 și, pe de altă parte, argumentele reclamantei referitoare la efectele elementelor de ajutor prevăzute de schema de finanțare a RTVE, astfel cum a fost modificată prin această lege.

151 Argumentele reclamantei referitoare la efectele celor trei măsuri fiscale introduse sau modificate prin Legea nr. 8/2009 asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale în cadrul Uniunii trebuie respinse ca neîntemeiate. În această privință, este suficient să se amintească faptul că măsurile fiscale respective nu făceau parte integrantă din măsurile de ajutor introduse prin această lege și că, prin urmare, Comisia nu avea obligația să ia în considerare efectele acestora în cadrul procedurii care s-a finalizat prin adoptarea deciziei atacate, care privește numai compatibilitatea schemei de ajutor în favoarea RTVE (a se vedea punctul 111 de mai sus).

152 În ceea ce privește argumentele reclamantei referitoare la efectele elementelor de ajutor prevăzute de schema de finanțare a RTVE, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 8/2009, trebuie amintit, cu titlu introductiv, că din articolul 106 alineatul (2) a doua teză TFUE reiese că îndeplinirea măsurii de serviciu public nu trebuie să afecteze schimburile comerciale într-o măsură care contravine intereselor Uniunii și că din Protocolul nr. 29 privind sistemul de radiodifuziune publică în statele membre, care completează Tratatele UE și FUE, reiese că finanțarea unui organism public de radiodifuziune nu trebuie să aducă atingere condițiilor schimburilor și concurenței în Uniune într-o măsură care ar fi contrară interesului comun.

153 Din articolul 106 alineatul (2) a doua teză TFUE și din dispozițiile Protocolului nr. 29 privind sistemul de radiodifuziune publică în statele membre, care completează Tratatele UE și FUE, rezultă că o schemă de ajutor nu poate fi justificată în temeiul articolului 106 alineatul (2) a doua teză TFUE dacă afectează schimburile comerciale și concurența într-o măsură care contravine intereselor Uniunii chiar și atunci când caracterul necesar al acestei scheme nu a fost repus în discuție.

154 Astfel cum reiese din Protocolul nr. 29 privind sistemul de radiodifuziune publică în statele membre, care completează Tratatele UE și FUE, în cadrul aprecierii condițiilor prevăzute la articolul 106 alineatul (2) TFUE trebuie luată în considerare realizarea mandatului de serviciu public de radiodifuziune, fiind de la sine înțeles că aceasta este definită de statele membre și este direct legată de nevoile democratice, sociale și culturale ale fiecărei societăți, precum și de necesitatea de a păstra pluralismul în mass-media.

155 Rezultă că, pentru ca o schemă de ajutor în favoarea unui operator căruia i se încredințează o misiune de serviciu public de radiodifuziune să poată fi considerată că nu îndeplinește condiția prevăzută la articolul 106 alineatul (2) a doua teză TFUE, aceasta trebuie să afecteze substanțial schimburile comerciale și concurența și într-o măsură vădit disproporționată în raport cu obiectivele urmărite de statele membre.

156 Temeinicia argumentelor prezentate de reclamantă trebuie examinate în lumina considerațiilor de mai sus.

157 În primul rând, întrucât reclamanta susține că schema de finanțare a RTVE denaturează concurența deoarece îi permite să intre în concurență cu operatori privați pentru difuzarea de evenimente sportive și de filme realizate de marii producători internaționali, este suficient să se amintească faptul că articolul 106 alineatul (2) TFUE nu se opune unei definiri largi a misiunii de serviciu public de radiodifuziune. Prin urmare, această împrejurare nu poate, în sine, să demonstreze că nu este îndeplinită condiția prevăzută la articolul 106 alineatul (2) a doua teză TFUE.

158 În al doilea rând, reclamanta susține că activitatea acesteia este afectată de regimul de finanțare a RTVE, ceea ce ar fi determinat o reducere a ofertei sale care ar acționa în detrimentul abonamentelor sale.

159 Or, chiar dacă se presupune, pe de o parte, că sunt dovedite prejudiciile invocate de reclamantă și, pe de altă parte, că acestea sunt imputabile RTVE, iar nu altor operatori privați care sunt în concurență cu reclamanta pe piața spaniolă, acestea nu ar putea să demonstreze o atingere adusă concurenței și schimburilor comerciale, vădit disproporționată în raport cu obiectivele urmărite de Regatul Spaniei.

160 Astfel, pentru a se putea concluziona în sensul existenței unei asemenea atingeri, ar trebui să se demonstreze că o activitate desfășurată de un operator privat pe piața spaniolă de radiodifuziune este exclusă sau devine excesiv de dificilă ca urmare a schemei de finanțare a RTVE, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 8/2009.

161 Or, în această privință, trebuie să se constate că Legea nr. 8/2009 prevede limite pentru activitatea RTVE, care urmăresc să asigure că activitatea operatorilor privați nu este afectată în mod disproporționat.

162 Astfel, mai întâi, articolul 3 alineatul 2 din Legea nr. 8/2009 prevede o limită maximă de 1 200 de milioane de euro pentru bugetul RTVE. Prin urmare, independent de definirea misiunii de serviciu public și de organizarea acesteia, dimensiunea economică a RTVE trebuie să rămână limitată. În privința acestei limite, în considerentul (71) al deciziei atacate, Comisia a constatat că această sumă corespundea bugetului mediu pe care RTVE îl avusese la dispoziție în cadrul schemei de finanțare mixtă și că nu existau motive să se considere că abolirea publicității ar putea determina o reducere considerabilă a costurilor efective ale RTVE.

163 În continuare, trebuie arătat că articolul 9 alineatul 1 litera i) din această lege prevede că RTVE trebuie să plafoneze la 10 % din bugetul anual total pentru furnizorii, achizițiile și serviciile externe achiziționarea de drepturi de difuzare a unor evenimente sportive oficiale, clasificate de interes general și de interes major pentru societate, care vor fi stabilite în contractul-program, cu excepția Jocurilor Olimpice și a Jocurilor Paralimpice.

164 Pe de altă parte, articolul 9 alineatul 1 litera m) din această lege prevede că RTVE nu va putea difuza în fiecare an pe toate canalele, la ore de maximă audiență, în premieră, mai mult de 52 de filme realizate de marii producători internaționali. În acest caz este vorba de filme difuzate deja în premieră în cinematografe, a căror vechime este cuprinsă între doi și patru ani de la data premierei.

165 Or, reclamanta nu a arătat în ce măsură, în pofida limitelor menționate la punctele 162-164 de mai sus, activitatea unui operator privat pe piața spaniolă de radiodifuziune ar fi exclusă sau ar deveni excesiv de dificilă.

166 Rezultă că reclamanta nu a demonstrat o eroare vădită de apreciere a Comisiei privind condiția afectării concurenței sau a schimburilor comerciale într-un mod care contravine intereselor Uniunii, prevăzută la articolul 106 alineatul (2) a doua teză TFUE și în Protocolul nr. 29 privind sistemul de radiodifuziune publică în statele membre, care completează Tratatele UE și FUE.

167 În consecință, aspectul întemeiat pe o încălcare a articolului 106 alineatul (2) a doua teză TFUE trebuie înlăturat.

Cu privire la celelalte critici invocate de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España având în vedere al doilea motiv

168 Telefónica de España și Telefónica Móviles España susțin că, prin încălcarea articolului 106 alineatul (2) TFUE și a articolului 296 TFUE, Comisia a autorizat schema de finanțare a RTVE, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 8/2009, deși aceasta implica un risc de compensare în exces, fără să fi oferit o motivare suficientă în această privință. În pofida îndoielilor exprimate de autoritățile naționale în privința riscului de compensare în exces, în considerentul (71) al deciziei atacate, Comisia s-ar fi limitat să constate că RTVE avea în continuare obligația de a atrage o cotă ridicată de audiență și că abolirea utilizării reclamelor comerciale crea necesitatea unor producții suplimentare. În special, Comisia nu ar fi explicat motivele pentru care suma prevăzută în bugetul RTVE părea „la limita prudenței”.

169 Comisia susține că este vorba de motive noi, care sunt străine de obiectul acțiunii și care sunt, prin urmare, inadmisibile. În definitiv, aceste motive noi nu ar fi întemeiate.

170 În ceea ce privește excepția de inadmisibilitate invocată de Comisie, care se întemeiază pe articolul 40 al patrulea paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, aplicabil Tribunalului în temeiul articolului 53 din același statut, și pe articolul 116 alineatul (3) din Regulamentul de procedură, trebuie amintit că instanța Uniunii are dreptul să aprecieze, în funcție de împrejurările fiecărei cauze, dacă o bună administrare a justiției justifică respingerea pe fond a acțiunii fără a se pronunța în prealabil asupra inadmisibilității acesteia (Hotărârea Tribunalului din 15 iunie 2005, Regione autonoma della Sardegna/Comisia, T-171/02, p. II-2123, punctul 155).

171 În împrejurările cauzei, Tribunalul consideră că, din motive de economie de procedură, trebuie examinată de la bun început temeinicia criticilor pe care Telefónica de España și Telefónica Móviles España le-au invocat având în vedere al doilea motiv, fără a se pronunța în prealabil asupra admisibilității acestora, în orice caz și pentru motivele prezentate mai jos criticile respective fiind nefondate.

172 Criticile invocate de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España privesc motivarea cuprinsă în considerentele (67)-(73) ale deciziei atacate, în care Comisia a examinat dacă exista un risc de compensare în exces și a concluzionat că nu existau indicii că această compensație anuală estimată pentru obligația RTVE de serviciu public ar depăși valoarea care putea fi preconizată în mod justificat pentru costurile acestui serviciu sau ar depăși costurile nete ale serviciului public. În considerentul (71) al deciziei atacate, Comisia a arătat în special următoarele:

„Spania a demonstrat că planificarea bugetară se menține în limitele costurilor RTVE anuale prevăzute în buget pentru anii anteriori și că nu există motive în sprijinul presupoziției că s-ar putea realiza economii considerabile în prezent sau în viitorul apropiat doar prin abolirea utilizării publicității. RTVE va avea în continuare obligația de a atrage o cotă ridicată de audiență și abolirea utilizării reclamelor comerciale va crea necesitatea unor producții suplimentare, care vor trebui finanțate. Prin comparație cu cifrele corespunzătoare anilor precedenți (1 177 de milioane EUR în 2007, 1 222 de milioane EUR în 2008 și 1 146 de milioane EUR în 2009) și având în vedere costurile suplimentare ale producțiilor (104 milioane EUR) necesare pentru înlocuirea timpilor de emisie pentru publicitate, precum și veniturile comerciale rămase (estimate la doar 25 de milioane EUR), un plafon de 1 200 de milioane EUR pentru planificarea costurilor bugetare se prezintă drept o sumă în limita prudenței și a rezonabilului pentru costurile anuale prevăzute în buget corespunzătoare compensației pentru servicii publice. În plus, principiul compensării costurilor nete efective ale unui organism public de radiodifuziune atrage cu necesitate protecția acestuia de variațiile veniturilor pe piața publicității.”

173 Telefónica de España și Telefónica Móviles España invocă, pe de o parte, o încălcare a articolului 106 alineatul (2) TFUE și, pe de altă parte, o încălcare a obligației de motivare.

– Cu privire la critica întemeiată pe o încălcare a articolului 106 alineatul (2) TFUE

174 Potrivit Telefónica de España și Telefónica Móviles España, Comisia a încălcat articolul 106 alineatul (2) TFUE întrucât a autorizat regimul financiar al RTVE fără a garanta că acesta nu determina un risc de compensare în exces.

175 În primul rând, Telefónica de España și Telefónica Móviles España susțin că, în considerentul (71) al deciziei atacate, Comisia nu a exercitat un control suficient de detaliat.

176 În această privință, trebuie amintit că, astfel cum s-a arătat la punctul 117 de mai sus, pentru ca un ajutor de stat în sensul articolului 107 TFUE să poată fi declarat compatibil cu piața internă în temeiul articolului 106 alineatul (2) TFUE, operatorul căruia i s-a încredințat misiunea de serviciu de interes economic general nu trebuie să primească o compensație excesivă.

177 În speță, Telefónica de España și Telefónica Móviles nu contestă constatările Comisiei potrivit cărora RTVE i s-a încredințat misiunea unui serviciu de interes economic general printr-un act de putere publică, care definește în mod clar obligațiile de serviciu de interes economic general.

178 În schimb, Telefónica de España și Telefónica Móviles España apreciază că această constatare a Comisiei cuprinsă în considerentul (73) al deciziei atacate, potrivit căreia nu existau indicii că această compensație anuală estimată pentru obligația RTVE de serviciu public ar depăși valoarea care putea fi preconizată în mod justificat pentru costurile acestui serviciu sau ar depăși costurile nete ale serviciului public, este viciată de o eroare, întrucât Comisia nu a evaluat în mod suficient riscul unei compensări în exces.

179 În această privință, cu titlu introductiv, trebuie constatat că Telefónica de España și Telefónica Móviles España se limitează să conteste numai unul dintre mecanismele de control prevăzute de schema de finanțare a RTVE, deși aceasta prevede o serie întreagă de mecanisme de control care urmăresc să asigure că RTVE primește numai mijloacele care îi sunt necesare pentru a îndeplini această misiune.

180 În acest context, mai întâi trebuie arătat că dimensiunea economică a activității RTVE este determinată în raport cu obligațiile de serviciu public care i-au fost încredințate. Astfel, din articolul 3 alineatul 2 din Legea nr. 8/2009 reiese că activitatea RTVE este determinată de o misiune-cadru, aprobată de puterea legislativă și care are o durată de nouă ani (a se vedea articolul 4 alineatul 1 din Legea nr. 17/2006), și prin contracte-program, care pun în aplicare misiunea-cadru, aprobate de guvern și care au o durată de trei ani (a se vedea articolul 4 alineatul 2 din Legea nr. 17/2006). Aceste acte trebuie să cuprindă informații cu privire la dimensiunea economică a activității RTVE, precum și cu privire la limitele creșterii sale anuale, fiind necesar ca dimensiunea economică să fie stabilită în funcție de obligațiile de serviciu public care i-au fost încredințate.

181 În continuare, trebuie amintit că sursele de finanțare a RTVE sunt concepute astfel încât să excludă compensarea în exces. După cum s-a arătat la punctele 6-9 de mai sus, RTVE este finanțată din surse diferite, enumerate la articolul 2 alineatul 1 din Legea nr. 8/2009. Sursele principale sunt, pe de o parte, veniturile realizate ca urmare a celor trei măsuri fiscale introduse sau modificate prin articolele 4-6 din legea menționată și, pe de altă parte, compensația anuală plătită de la bugetul general al statului spaniol, menționată la articolul 2 alineatul 1 litera a) din lege. Stabilirea cuantumului compensației anuale permite, așadar, adaptarea cuantumului previzional al veniturilor de care RTVE dispune într-un anumit exercițiu bugetar. Or, în ceea ce privește cuantumul compensației anuale, articolul 33 alineatul 1 din Legea nr. 17/2006 prevede că acesta trebuie stabilit astfel încât suma care cuprinde compensația și alte venituri de care dispune RTVE să nu fie superioară costurilor aferente obligațiilor de serviciu public pe care trebuie să le îndeplinească în cursul exercițiului bugetar respectiv.

182 Pe de altă parte, articolul 33 alineatul 2 din Legea nr. 17/2006, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 8/2009, prevede că, în cazul în care la închiderea unui exercițiu bugetar se constată că compensația primită de RTVE este superioară costurilor nete determinate de îndeplinirea obligației de serviciu public de radiodifuziune în exercițiul bugetar respectiv, excedentul care nu este vărsat la fondul de rezervă va fi dedus din sumele consemnate în bugetul general al statului spaniol pentru exercițiul bugetar următor.

183 În sfârșit, regimul financiar al RTVE prevede de asemenea elemente de control *ex post*. Astfel cum Comisia a arătat în considerentul (72) al deciziei atacate, schema de finanțare a RTVE prevede, *primo*, mecanisme de control bugetar constând într-un audit intern, într-o evaluare efectuată de controlul general administrativ al statului spaniol și într-un audit extern efectuat de o întreprindere privată

specializată, *secundo*, un control privind îndeplinirea misiunii de serviciu public și situațiile financiare anuale ale RTVE, efectuat de Parlamentul spaniol și de autoritatea spaniolă în domeniul audiovizualului, și, *tertio*, un control efectuat de Curtea de Conturi spaniolă.

184 Desigur, mecanismele de control menționate la punctele 180-183 de mai sus au un caracter abstract. Trebuie însă amintit că, în decizia atacată, Comisia a efectuat un control privind compatibilitatea unei scheme de ajutor. Prin urmare, aceasta putea să controleze numai dacă existau mecanisme de control suficiente pentru a garanta că valoarea totală a ajutorului pe care îl primește RTVE într-un exercițiu bugetar în temeiul acestei scheme nu depășește costurile nete aferente îndeplinirii misiunii de serviciu de radiodifuziune care i-a fost încredințată.

185 Trebuie să se constate că Telefónica de España și Telefónica Móviles nu prezintă argumente prin care să urmărească în mod specific să conteste caracterul real al mecanismelor de control menționate la punctele 180-183 de mai sus. Întrucât acestea susțin că, în decizia atacată, Comisia nu putea să se refere la deciziile sale anterioare privind finanțarea RTVE, trebuie amintit că aceasta avea obligația să recurgă la examinarea compatibilității elementelor din schema existentă de finanțare a RTVE numai în măsura în care erau modificate prin Legea nr. 8/2009. Prin urmare, întrucât caracterul real al mecanismelor de control prevăzute în schema anterioară de finanțare a RTVE nu a fost pus în discuție prin modificările aduse prin Legea nr. 8/2009, nu existau motive de opoziție față de trimiterea de către Comisie la analiza sa anterioară cu privire la aceste mecanisme.

186 În al doilea rând, în ceea ce privește în special criticile invocate de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España referitoare la aprecierile Comisiei din considerentul (71) al deciziei atacate, înainte de a se analiza dacă controlul exercitat de Comisie era insuficient trebuie examinată funcția cuantumului de 1 200 de milioane de euro prevăzut la articolul 3 alineatul 2 din Legea nr. 8/2009.

187 În ceea privește funcția cuantumului de 1 200 de milioane de euro, mai întâi trebuie amintit că Comisia nu a aprobat o schemă de finanțare potrivit căreia, într-un anumit exercițiu bugetar, RTVE dispune de un buget de această valoare. Astfel, după cum s-a arătat la punctele 180-183 de mai sus, Legea nr. 8/2009 prevede mecanisme prin care se urmărește să se garanteze că ajutorul în favoarea RTVE corespunde costurilor nete pentru îndeplinirea obligațiilor sale de serviciu public. Articolul 3 alineatul 2 din Legea nr. 8/2009 prevede, așadar, o limită absolută de 1 200 de milioane de euro pentru bugetul RTVE, așadar o limită care nu poate fi depășită chiar dacă bugetul RTVE ar putea fi mai ridicat, dacă singurul criteriu pertinent ar fi cel al costurilor aferente îndeplinirii obligațiilor sale de serviciu public. Pe baza acestei limite, bugetul RTVE nu poate depăși cuantumul maxim de 1 200 de milioane de euro, însă poate fi inferior, atunci când costurile aferente îndeplinirii misiunii de serviciu public într-un anumit exercițiu bugetar sunt mai mici.

188 Rezultă, mai întâi, că trebuie respinsă critica invocată de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España întemeiată pe faptul că costurile RTVE pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public ar putea fi eventual mai mici decât cuantumul de 1 200 de milioane de euro. Astfel, mecanismele de control menționate la punctele 180-183 de mai sus garantează că, într-o asemenea situație, cuantumul ajutorului pentru un anumit exercițiu bugetar se va limita la costurile nete suportate pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public de radiodifuziune.

189 În continuare, în ceea ce privește criticile invocate de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España privind densitatea insuficientă a controlului Comisiei în ceea ce privește limita maximă de 1 200 de milioane de euro, trebuie amintit că statele membre au o competență discreționară amplă în ceea ce privește stabilirea compensației pentru prestarea serviciului public de radiodifuziune și că, în ceea ce privește controlul caracterului proporțional al compensației pentru o obligație de serviciu public de radiodifuziune, controlul Comisiei este restrâns, iar controlul Tribunalului asupra unei decizii a Comisiei este și mai restrâns (a se vedea punctele 126-128 de mai sus). Controlul Tribunalului se limitează, așadar, la a examina dacă Comisia nu a săvârșit o eroare vădită de apreciere.

190 Or, în speță, niciun argument invocat de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España nu este susceptibil să demonstreze că aceste considerații dezvoltate în considerentul (71) al deciziei atacate, potrivit căruia plafonul de 1 200 de milioane de euro părea la limita prudenței, erau viciate de o eroare vădită de apreciere.

191 *Primo*, astfel cum Comisia a menționat în considerentul (71) al deciziei atacate, cuantumul de 1 200 de milioane de euro corespundea bugetului mediu de care RTVE dispunea potrivit schemei de finanțare mixte.

192 *Secundo*, din considerentul (71) al deciziei atacate reiese că, pe de o parte, Comisia a luat în considerare existența unor costuri suplimentare de 104 de milioane de euro pentru a acoperi timpii de emisie rezervați anterior publicității și existența unor costuri generate de îndeplinirea obligațiilor suplimentare de serviciu public în materia programelor impuse RTVE prin Legea nr. 8/2009 și, pe de altă parte, că aceasta a reținut că niciun indiciu nu sugera că abolirea publicității poate determina o reducere considerabilă a costurilor efective ale RTVE.

193 Spre deosebire de afirmațiile Telefónica de España și Telefónica Móviles España, aceste considerații nu sunt vădit eronate. Astfel, nu s-a dovedit că costurile pentru îndeplinirea misiunii de serviciu public, suportate de RTVE, erau substanțial mai mici decât costurile pe care aceasta le-a suportat în regimul Legii nr. 17/2006. Desigur, în considerentul (59) al deciziei atacate, Comisia a constatat că retragerea RTVE de pe piața publicității putea contribui la consolidarea misiunii de serviciu public, reducând dependența programelor de considerațiile comerciale și de fluctuațiile veniturilor comerciale. Cu toate acestea, spre deosebire de cele susținute de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España, unica împrejurare că RTVE a devenit un operator care nu mai este supus presiunii comerciale asociate participării pe piața publicității nu permite să se deducă că aceasta putea să propună programe diferite care i-ar fi permis să își desfășoare activitatea la costuri substanțial mai mici. Astfel, articolul 106 alineatul (2) TFUE nu se opune ca un stat să definească în mod larg misiunea de serviciu public de radiodifuziune care să permită organismului public de radiodifuziune furnizarea unui program echilibrat și variat, conservând o anumită cotă de audiență (Hotărârea SIC/Comisia, punctul 130 de mai sus, punctul 201).

194 *Tertio*, spre deosebire de cele susținute de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España, Comisia nu a săvârșit o eroare vădită de apreciere nici prin faptul că nu a examinat dacă trecerea la un sistem de finanțare aproape exclusiv publică și modificarea obligațiilor de serviciu public puteau avea efecte asupra costurilor suportate de RTVE. Astfel, întrucât cuantumul de 1 200 de milioane de euro prevăzut la articolul 3 alineatul 2 din Legea nr. 8/2009 constituie doar o limită maximă pentru bugetul RTVE și că mecanismele menționate la punctele 180-183 de mai sus garantează ca acest cuantum al ajutorului pentru RTVE să nu depășească costurile nete aferente îndeplinirii obligațiilor sale de serviciu public, Comisia nu avea obligația să efectueze o examinare mai detaliată.

195 *Quarto*, în măsura în care Telefónica de España și Telefónica Móviles España susțin că Comisia ar fi trebuit să reacționeze la observațiilor anumitor autorități naționale, trebuie să se constate că, în considerentul (69) al deciziei atacate, însăși Comisia a exprimat îndoieli cu privire la proporționalitatea măsurii, însă după evaluarea pe care a efectuat-o a concluzionat că nu exista riscul unei compensări în exces. În orice caz, faptul că nu a examinat în detaliu toate observațiile critice ale autorităților administrative naționale referitoare la un proiect de lege nu este susceptibil, în sine, să demonstreze o eroare de apreciere din partea sa, în special atunci când este vorba despre un domeniu în care statele membre dispun de o competență discreționară amplă, iar controlul Comisiei este restrâns.

196 În consecință, Telefónica de España și Telefónica Móviles España nu au demonstrat că această constatare din considerentul (71) al deciziei atacate, potrivit căreia plafonul de 1 200 de milioane de euro părea la limita prudenței, era viciată de o eroare vădită de apreciere.

197 Având în vedere considerațiile de mai sus, critica întemeiată pe lipsa unui control *ex ante* suficient de detaliat trebuie respinsă.

– Cu privire la critica întemeiată pe încălcarea obligației de motivare

198 Telefónica de España și Telefónica Móviles España susțin că Comisia a încălcat obligația de motivare în sensul articolului 296 TFUE. Comisia nu ar fi motivat suficient constatarea potrivit căreia nu exista un risc de compensare în exces.

199 În acest context, trebuie amintit că motivarea impusă la articolul 296 TFUE trebuie să fie adaptată naturii actului în cauză și trebuie să menționeze în mod clar și neechivoc raționamentul instituției care a emis actul, astfel încât să dea posibilitatea persoanelor interesate să ia cunoștință de temeiurile măsurii luate, iar instanței competente să își exercite controlul. Cerința motivării trebuie apreciată în funcție de împrejurările cauzei, în special de conținutul actului, de natura motivelor invocate și de interesul de a primi explicații propriu destinatarului sau altor persoane vizate în mod direct și individual de acest act. Nu este obligatoriu ca motivarea să specifice toate elementele de fapt și de drept pertinente, având în vedere că problema dacă motivarea unui act respectă condițiile impuse de articolul 296 TFUE trebuie să fie apreciată nu numai prin prisma modului de redactare, ci și în raport cu contextul său, precum și cu ansamblul normelor juridice care reglementează materia respectivă (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 1 iulie 2009, KG Holding și alții/Comisia, T-81/07-T-83/07, Rep., p. II-2411, punctele 61 și 62 și jurisprudența citată).

200 În speță, motivarea deciziei atacate era suficientă.

201 Astfel, mai întâi, spre deosebire de cele susținute de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España, motivarea deciziei atacate pe care Comisia și-a întemeiat concluzia potrivit căreia nu existau riscuri de compensare în exces nu era limitată la considerentul (71) al deciziei atacate. Astfel, în considerentele (67)-(73) ale deciziei menționate, Comisia s-a referit deopotrivă la mecanismele de control menționate la punctele 180-183 de mai sus. În acest context, trebuie să se rețină de asemenea că, în considerentele (14), (16) și (17) ale deciziei atacate, Comisia s-a referit în egală măsură la aceste mecanisme.

202 În continuare, în ceea ce privește critica invocată de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España întemeiată pe caracterul abstract al unor considerații, este suficient să se amintească faptul că din decizia atacată reiese cu claritate că Comisia s-a limitat la aprobarea unei scheme de ajutor care să permită RTVE beneficiul unui ajutor corespunzător costurilor nete pentru îndeplinirea obligațiilor sale de serviciu public și că aceasta nu s-a pronunțat cu privire la compatibilitatea unui ajutor în cuantum de 1 200 de milioane de euro.

203 În plus, întrucât Telefónica de España și Telefónica Móviles España susțin că Comisia ar fi trebuit să reacționeze la observațiile anumitor autorități naționale, trebuie să se constate că aceasta a motivat suficient o decizie dacă își expune în mod clar și neechivoc raționamentul, astfel încât să permită persoanelor interesate să cunoască justificările măsurilor luate, iar instanței competente să își exercite controlul, însă fără a fi necesar ca motivarea să prevadă toate elementele de fapt și de drept pertinente. După ce a menționat, în considerentele (67)-(76) ale deciziei atacate, motivele pentru care măsura era proporțională, Comisia nu avea, așadar, obligația să răspundă punctual la toate observațiile critice ale autorităților administrative naționale referitoare la un proiect de lege. Această concluzie este valabilă și în cazul unui domeniu în care statele membre au o competență discreționară amplă, iar controlul Comisiei este, prin urmare, restrâns.

204 În consecință, această critică trebuie deopotrivă respinsă.

205 Prin urmare, trebuie respinse și celelalte critici invocate de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España având în vedere al doilea motiv.

206 Rezultă că motivul întemeiat pe o încălcare a articolului 106 alineatul (2) TFUE, precum și criticile invocate de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España având în vedere al doilea motiv trebuie respinse în totalitate.

Cu privire la celelalte motive invocate de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España

207 Telefónica de España și Telefónica Móviles España invocă două motive suplimentare.

208 În primul rând, Telefónica de España și Telefónica Móviles España susțin că Comisia le-a încălcat drepturile procedurale garantate la articolul 108 alineatul (2) TFUE prin faptul că a constatat în decizia de deschidere a procedurii oficiale de investigare că cele trei măsuri fiscale introduse sau modificate prin Legea nr. 8/2009 erau disociabile de schema de ajutor existentă, deși ar fi existat îndoieli în această privință.

209 În al doilea rând, Telefónica de España și Telefónica Móviles España susțin că Comisia a încălcat articolul 108 TFUE întrucât, în considerentul (53) al deciziei atacate, a constatat că cele trei măsuri fiscale introduse sau modificate prin Legea nr. 8/2009 puteau fi disociate de actuala schemă de finanțare a RTVE.

210 În schimb, Comisia apreciază că aceste motive trebuie respinse ca inadmisibile sau, în orice caz, ca neîntemeiate.

211 În această privință, trebuie amintit că, potrivit articolului 40 al patrulea paragraf din Statutul Curții, aplicabil Tribunalului în temeiul articolului 53 din acesta, concluziile cererii de intervenție pot avea ca obiect numai susținerea concluziilor uneia dintre părți. Potrivit articolului 116 alineatul (3) din Regulamentul de procedură, intervenientul ia procedura în starea în care se află în momentul intervenției sale. Potrivit jurisprudenței, aceste dispoziții nu se opun împrejurării ca intervenientul să invoce argumente diferite de cele ale părții pe care o susține, cu condiția ca argumentele respective să nu modifice cadrul litigiului și ca intervenția să urmărească în continuare susținerea concluziilor prezentate de aceasta din urmă (Hotărârea Curții din 23 februarie 1961, De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg/Înalta Autoritate, 30/59, Rec., p. 1, 37).

212 În speță, litigiul, astfel cum a fost constituit între reclamantă și Comisie, are ca obiect anularea deciziei atacate. Cadrul acestui litigiu este delimitat prin cele trei motive invocate de reclamantă întemeiate, în primul rând, pe o eroare referitoare la noțiunea de ajutor în ceea privește caracterul disociabil al celor trei măsuri fiscale introduse sau modificate prin Legea nr. 8/2009, în al doilea rând, pe o încălcare a articolelor 49 TFUE și 64 TFUE și, în al treilea rând, pe o încălcare a articolului 106 alineatul (2) TFUE.

213 În schimb, nici cererea introductivă, nici memoriul în apărare nu conțin dezvoltări referitoare la o eventuală încălcare a drepturilor procedurale garantate la articolul 108 alineatul (2) TFUE sau a noțiunii de ajutor nou în sensul articolului 108 TFUE și al articolului 1 litera (c) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului [108 TFUE] (JO L 83, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 41). Aceste pretinse încălcări au fost invocate pentru prima dată în memoriul în intervenție.

214 În consecință, cele două motive suplimentare invocate de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España nu sunt asociate obiectului litigiului, astfel cum a fost definit de părțile principale, și modifică, așadar, cadrul prezentului litigiu. Prin urmare, aceste motive trebuie respinse ca inadmisibile.

215 Niciun argument prezentat de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España nu poate repune în discuție această concluzie.

216 Astfel, pe de o parte, în măsura în care intervenientele invocă punctul 36 din Hotărârea Curții din 19 noiembrie 1998, Regatul Unit/Consiliul (C-150/94, Rec., p. I-7235), trebuie să se constate că, în această hotărâre, Curtea a reținut că argumentul care fusese invocat de intervenient, a cărui admisibilitate fusese contestată în acea cauză, privea un motiv invocat de partea principală prin care se urmărea susținerea concluziilor prezentate de aceasta din urmă. Astfel cum s-a arătat la punctele 212-214 de mai sus, această situație nu se întâlnește în speță.

217 Pe de altă parte, Telefónica de España și Telefónica Móviles España invocă punctul 55 din Hotărârea Curții din 8 iulie 2010, Comisia/Italia (C-334/08, Rep., p. I-6869). Desigur, în hotărârea menționată, Curtea a constatat că era admisibil un motiv care nu a fost invocat de partea principală susținută de intervenient, ci doar de acesta din urmă. Cu toate acestea, era vorba despre un motiv invocat în apărare într-o procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor în temeiul articolului 260 TFUE. Or, într-o procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, Curtea trebuie să efectueze toate constatările necesare pentru a reține neîndeplinirea obligațiilor de către statul membru în cauză. Prin urmare, un motiv invocat în apărare care vizează un element de fapt sau de drept pe care Comisia trebuie să îl examineze în mod necesar în cadrul analizei sale nu este susceptibil să modifice cadrul litigiului. În schimb, în speță, Telefónica de España și Telefónica Móviles España intervin într-o acțiune în anulare, al cărei cadru este delimitat în special prin motivele invocate de reclamantă.

218 Prin urmare, cele două motive suplimentare invocate de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España trebuie respinse ca inadmisibile.

219 Având în vedere toate considerațiile de mai sus, acțiunea trebuie respinsă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

220 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată, iar potrivit articolului 87 alineatul (4) din același regulament, statele membre care au intervenit în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată.

221 În ceea ce privește cauza principală, reclamanta a căzut în pretenții cu privire la toate concluziile sale, iar Comisia și RTVE au solicitat obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată. Prin urmare, reclamanta trebuie obligată să suporte propriile cheltuieli de judecată, cheltuielile de judecată efectuate de RTVE, precum și cheltuielile de judecată efectuate de Comisie, excluzând cheltuielile de judecată care i-au fost ocazionate acesteia din urmă prin intervenție. Întrucât Telefónica de España și Telefónica Móviles España au căzut în pretenții cu privire la toate concluziile lor, acestea trebuie obligate să suporte propriile cheltuieli de judecată și, în comun, cheltuielile de judecată ocazionate Comisiei prin intervenția acestora, conform concluziilor acesteia din urmă. Regatul Spaniei va suporta propriile cheltuieli de judecată.

222 În ceea ce privește procedura măsurilor provizorii, reclamanta a căzut în pretenții cu privire la toate concluziile sale. Prin urmare, reclamanta trebuie obligată să suporte propriile cheltuieli de judecată, cheltuielile de judecată efectuate de RTVE, precum și cheltuielile de judecată efectuate de Comisie, conform concluziilor acestora din urmă. Regatul Spaniei va suporta propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a treia)

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) DTS Distribuidora de Televisión Digital, SA suportă propriile cheltuieli de judecată, inclusiv cheltuielile de judecată aferente procedurii măsurilor provizorii, cheltuielile de judecată ale Corporación de Radio y Televisión Española, SA (RTVE), inclusiv cheltuielile de judecată aferente procedurii măsurilor provizorii, precum și cheltuielile de judecată ale Comisiei Europene, inclusiv cheltuielile de judecată aferente procedurii măsurilor provizorii, excluzând cheltuielile de judecată care i-au fost ocazionate acesteia din urmă prin intervenția Telefónica de España, SA și a Telefónica Móviles España, SA.

3) Telefónica de España și Telefónica Móviles España suportă propriile cheltuieli de judecată și, în comun, cheltuielile de judecată ocazionate Comisiei prin intervenția acestora.

4) Regatul Spaniei suportă propriile cheltuieli de judecată, inclusiv cheltuielile de judecată aferente procedurii măsurilor provizorii.

Czúcz Labucka Gratsias

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 11 iulie 2014.

Semnături

Cuprins

Istoricul cauzei și decizia atacată 2

Procedura în fața Tribunalului 4

În drept 5

1. Cu privire la admisibilitatea acțiunii 6

2. Cu privire la fond 6

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea noțiunii de ajutor în sensul articolului 107 TFUE în ceea ce privește caracterul disociabil al celor trei măsuri fiscale introduse sau modificate prin Legea nr. 8/2009 6

Cu privire la primul aspect, întemeiat pe luarea în considerare insuficientă a legăturii dintre cele trei măsuri fiscale și elementele de ajutor 7

– Cu privire la condițiile care trebuie îndeplinite pentru a se putea considera că modul de finanțare a unui ajutor face parte integrantă din acesta 8

– Cu privire la aplicarea acestor condiții 10

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe legătura dintre măsurile fiscale și avantajul concurențial al RTVE 13

Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe o abordare contradictorie a Comisiei 15

Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe o încălcare a articolelor 49 TFUE și 63 TFUE 15

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe o încălcare a articolului 106 alineatul (2) TFUE 16

Cu privire la primul aspect, referitor la riscul unui comportament anticoncurențial al RTVE..... 17

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe o afectare sau pe o atingere a schimburilor comerciale într-o măsură care contravine intereselor Uniunii 20

Cu privire la celelalte critici invocate de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España având în vedere al doilea motiv..... 22

– Cu privire la critica întemeiată pe o încălcare a articolului 106 alineatul (2) TFUE 23

– Cu privire la critica întemeiată pe încălcarea obligației de motivare..... 27

Cu privire la celelalte motive invocate de Telefónica de España și de Telefónica Móviles España..... 28

Cu privire la cheltuielile de judecată 29